Ára a Függetlenség-gel együtt 20 fillér

Ma képes melléklet

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA A BUDAPESTI FÜGGETLENSÉGGEL EGYÜTT 1 HÓRA 2 P 40 FILLÉR. EGYES SZÁM: ÁRA HÉTKÖZNAP 10, VASÁRNAP 20 FILLÉR.

FELELŐS SZERKESZTŐ: VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA JÓZSEF KIR. HERCEG-UTCA 16. TELEFON 23-48. FIÓKKIADÓHIVATAL JÓZSEF KIR. HERCEG-U. 2.

(Trianon 15.) 1934. augusztus 12. Vasárnap XXXVIII. évfolyam 182. szám

M. KIR. MÚZEUM HIRLAP OSZTÁLYA

AZ EURÓPAI HELYZET KULCSA

Irta: **vitéz Gömbös Gyula**

Magyarország miniszterelnöke

Elkerülhető-e az újabb világégés? Ha a világháború pusztításai után tizenhat évvel ilyen kérdés nyugtalanítja a közvéleményt, az már magában olyan tünet, amely — hogy többet ne mondjunk, — egyáltalán nem látszik bizalomkeltőnek azok előtt, akik a nemzetközi eseményeket felületesen szemlélik. Micsoda? Hát ide jutottunk? Újra kezdődhetik a világháború, amelynek csapásai alatt az emberiség nemzedékei szenvedtek, sőt szenvednek ma is? Nem a világháború egyik lesújtó következménye-e a szörnyű gazdasági válság, amellyel az egész világ harcol? De ép úgy a társadalmi megpróbáltatások, az erkölcsi hanyatlás, amely hatalmába keritette a világ jelentős részét. És az uralkodó bizonytalanság érzete nem a világégés gyászos következménye-e? Nem halljuk-e mindenfelől a sötét jóslatokat, amelyek azt erősítgetik, hogy egy új világháború borzalmai felülmúlhatnák mindazt, amit átéltünk: hogy annak bekövetkezése jóvátehetetlen szerencsétlenség volna, amelyből a művelt világ soha többé nem térhet magához. Ami engem illet, nem tudom, nem akarom hinni, hogy akadna olyan kötelességtudó, felelős államférfi, akit hidegen hagyna a háború lehetősége. A magyar kormány mindig hangsúlyozta, hogy egyedül és kizárólag békés eszközökkel óhajtja megvalósítani Magyarország vágyait.

Én csak megerősíthetem ezt a tételt. Én láttam és átéltem a háborút, mint frontszolgálatos katona és ma sem mondhatok egyebet, mint amit már egyszer mondottam: aki kívánja az új háborút, vagy nem tudja, mi a háború, vagy pedig olyan lelkiismeretlen, hogy megérdemli az agyonverést.

Szerintem az egész emberiség csak vesztese lehet az új háborúnak, mert nem tudná elérni azokat az erkölcsi és anyagi politikai és kultúrális célokat, amelyeknek a megvalósítását a huszadik század megköveteli.

Ám szabad-e elveszténünk az emberi erkölcsbe és józan észbe vetett hitünket? Nekem nem ez a nézetem. Természetesen jól tudom hogy a leszerelési vitakkal kapcsolatban előállott nehézségek következtében a helyzet komoly. De szilárdan hiszem, hogy mindennek ellenére a mostani súlyos nemzetközi szituáció csak átmeneti. Hol keressük hát az eszközöket és utakat, hogy a súlyos helyzetből kiszabaduljunk? Jelszó lett, — amelyet gyakran emlegetnek a nemzetközi tárgyalásokkal kapcsolatban, hogy tegyük félre az elválasztó problémákat és csak az egyesítő momzzanatokat keressük. Ám az ellentétek, bár háttérbe szoritva, mégis felgyülemlenek és végül elmérgesednek. Ezért, ha őszintén el akarjuk simitani a nehézségeket, el kell határoznunk magunkat arra, hogy a baj gyökereihez nyúljunk. Ki kell küszöbölni az ellentétek csiráit, amelyek nagyszámuak és komolyak és amelyeken hiába sajnálkozunk, azért mégis csak megvannak. Pedig megoldhatatlan ellentétek nincsenek, amire könnyen rájöhet bárki, ha a béke és az őszinte együttműködés szellemében bátran szemügyre veszi azokat. Magyarország és kormánya mindenkor változatlan jóakarattal járult hozzá a nemzetek közös munkájának ügyéhez.

Ezzel kapcsolatban csak arra kell hivatkoznunk, hogy a kevés megértés ellenére, mellyel az utóbbi 15 esztendő során Magyarország jogos érdekei a Népszövetségnél találkoztak, hazám türelmes volt és nem lépett ki a genfi szervezetből, sőt sohasem mulasztotta el azt támogatni; meggyőző bizonyítéka ez az együttműködés és kiengesztelődés szellemének, amely a magyar politikát áthatja.

A dolog rendje szerint a bizakodó és ennek következtében hatékony együttműködés a jogok és kötelességek egyenlőségét tételezi fel az egymással szolidáris munkatársak között. Ami alkalmas e szolidaritás gyengitésére, az ártalmára van az egyetértésnek.

Ez okból, azt hiszem, az egymással szembenálló hatalmi csoportok alakulása nemhogy megkönnyitené az enyhülés és kingesztelődés művét, amelyre Európának oly nagy szüksége van, hanem csak az ellentéteket növeli és igy akadályozza az európai szolidaritás kifejlődését, amelynek nagyszámú és nagysúlyú elemei csak a pillanatnyilag még szétszórt, számtalan akarat egyesülését várja, hogy munkába állhassanak. Hogy ide elérkezzünk, előbb vissza kell térnünk azokhoz az elvekhez, amelyeken kivül sohasem volt és sohasem lesz lehetséges szilárd és egészséges nemzetközi helyzetet teremteni, nevezetesen: a szabadság és az igazságok eszméjéhez, — amelyet oly sokáig száműztek a nemzetközi életből — az egyetemes igazságossághoz, amelynek Rousseau szavai szerint kölcsönösnek kell lennie. A kölcsönös igazság pedig az egyenjogúságot kell, hogy jelentse és ennek az elérésében látom az egész európai helyzet megoldásának a kulcsát.

Rendületlenül hiszem, hogy csak az igazság és egyenjogúság elvére épülő politika mentheti meg a világot.

Komádiban arzénnal gyilkoltak meg vagyona miatt egy jómódú földbirtokost és fürdőtulajdonost

Pénteken exhumálták idős Árva Imre holttestét és a hullarészeket felküldték a Bírósági Vegyészeti Intézetnek

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) Jelezte már a Debreczeni Ujság—Hajdufölд, hogy dr. Preineszberger Jenő táblabíró, a központi vizsgálóbíróság vezetője a debreceni királyi ügyészség indítványára exhumálást rendelt el Komádi községben. Ugyanis a komádii csendőrséghez a mult nap névtelen feljelentés érkezett, amely szerint ott titokzatos körülmények között meghalt egy idős Árva Imre nevű fürdőtulajdonos és földbirtokos még 1932-ben. A csendőrség megindította a nyomozást, amelynek során igen sok terhelő adat merült fel a névtelen levélben feljelentett egyén ellen, akinek nevét a nyomozás érdekében egyelőre nem közölhetjük.

A vizsgálóbíró pénteken szállott ki a helyszínre dr. Mező Sándor királyi ügyészségi elnökkel és dr. Horváth Arthur törvényszéki orvossal az exhumálás és a helyszíni kihallgatások foganatosítása céljából. A vizsgálóbíró több egyént hallgatott ki a rejtélyes üggyel kapcsolatban és többen igen súlyosan terhelő vallomást tettek. Egyelőre az a gyanú, hogy idős Árva Imrét, aki jómódú földbirtokos volt, 1932-ben ötvenöt éves korában a vagyona miatt arzénnel tették el láb alól. Az arzént állítólag egy békési javasasszony szolgáltatta a gyilkosok kezére. A helyszíni kihallgatás részleteiről egyelőre semmit sem közölhetünk. A hullarészeket tegnap felküldték a Bírósági Vegyészeti Intézethez annak megállapítása céljából, hogy kimutatható-e azokban annyi arzénmennyiség, amennyi egy emberélet kioltására elegendő.

Egy Rakovszky-utcai ház udvarán szívenlőtte támadóját a szorongatott helyzetben levő rendőrőrszem

Halálosvégü szerencsétlenséget okozott tizenhat pengő lakbértartozása miatt egy debreceni piaci árus, aki a rendőr lövésétől holtan rogyott össze

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) Halálos végű szerencsétlenséget idézett elő szombaton este 8 órakor a Rakovszky utca 1. szám alatti ház udvarán két felbőszült piaci árus: T. Nagy Sándor és barátja, Cilinkó Lajos. T. Nagy Sándornak Tóth Sándorné volt a háziasszonya, aki a délután folyamán többször felszólitotta bérlőjét, hogy fizesse ki 16 pengős lakbértartozását. Emiatt heves szóváltás támadt a tulajdonosnő és a bérlő között, amely még az esti órákig is eltartott. Este 8 óra tájban olyan veszekedés keletkezett a házbérkövetelés miatt, hogy figyelmeztették a 372-es számú őrszemes rendőrt, Balogh Ferenc rendőrőrmestert, aki bement a lakásba és tisztázni akarta a helyzetet. A nagy viharban azonban nem tudott szóbaállni a felekkel és ezért felszólitotta T. Nagy Sándort, hogy menjen ki vele az udvarra és ott mondja el a történteket. T. Nagy egyik barátjával, Cilinkó Lajossal követte a rendőrt az udvarra állandó szidalmazások között és amikor az udvar közepére értek, mind a ketten rárohantak a rendőrre, kihúzták hüvelyéből a kardját s mig az egyik a rendőr fejét ütlegelte, a másik a karddal támadt rá.

A földön heverő rendőrőrmester nem tudott másképen védekezni, előrántotta szolgálati revolverét és azzal a rátámadó T. Nagy Sándorra lőtt, akit sziven talált, úgy, hogy ez pár perc múlva meghalt. A verekedés és revolver-lövés zajára több rendőr is előkerült, akik a még mindig renitenskedő Cilinkó Lajost megbilincselték és bekisérték a rendőrség központi ügyeletére, ahol az éjszaka folyamán kihallgatták.

A rendőrség ügyeletén este fél 10 órakor kezdték meg a kihallgatásokat, melyet dr. Elek Ferenc rendőrfogalmazó vezetett. Résztvett a kihallgatáson dr. Preineszberger Jenő tanácselnök, központi vizsgálóbiró is, akit a szerencsétlenségről értesitettek. Jelen voltak még az ügyeletes tisztek. A kihallgatás során megállapitást nyert, hogy T. Nagy Sándor Balogh Ferenc rendőrőrmesternek a mellére térdelt, mig Cilinkó a rendőr kadjával kezdte ütlegelni. Igy máris bizonyossá vált, hogy a rendőrőrmester jogos önvédelemből használta revolverét amelynek golyója a hatodik és hetedik bordák között hatolt be T. Nagy Sándor szivébe és ez a lövés után nyolc perc multával halt meg.

Héttagu veszedelmes betörő és tolvajbandát fogott el a debreceni rendőrség

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.) Az utóbbi időkben sorozatos feljelentések érkeztek a debreceni rendőrségre vakmerő módon elkövetett éjszakai betörések és lopások miatt. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére, de hosszú ideig sikertelen volt a nyomozás, mert a betörők olyan ügyessen tudtak elrejtőzni, hogy valósággal lehetetlenség volt rejtekhelyüket kikutatni. A nyilvántartott mintegy hatszáz bűnözőt kihallgatták, házkutatásokat is tartottak náluk, de eredménytelenül. Ugyhogy most más irányba terelődött a nyomozás.

A mult napokban bizalmas értesités érkezett a rendőrséghez s ennek alapján indult meg a kutatás. Az egyik detektívcsoport tagjai állandóan lesben állottak a Simonffy-utca 37. számú ház környékén. Az elmult napokban egy déli órában azután sikerült is elfogni a betörőbanda legnagyobb részét. A

SCHMIDTHAUER-féle
Igmándi
A VILÁG LEGJOBB
KESERŰVIZE
EGYBEN GAZDASÁGOSABB IS, MERT
„Igmándi"-ból nem kell pohárszámra inni, negyed- vagy félpohár elég szokott lenni.
KAPHATÓ MINDENÜTT KIS ÉS NAGY ÜVEGBEN

Az egészség A-B-C-je
Legyen pontos emésztése,
Legyen piros-tiszta nyelve.

o

Reggelenként jó megnéznünk,
Elég tiszta-e a nyelvünk?
Mert legtöbbször ez a jele,
Gyomrunk-belünk rendben van-e.

o

Ha betegség környékezi,
„Igmándi"-viz megelőzi

detektívek észrevették, hogy két férfi a Simonffy-utca 37. számú ház felé lopakodik egy táskával a kezükben. Revolverrel mentek elébük és leigazoltatták a fiatalembereket. Az igazoltatás alkalmával azután kiderült, hogy a fiatalemberek, akik a betörőbanda vezérei voltak, a Simonffy-utca 37. szám alatt laknak egy pinceodúban.

Amikor a detektívek lementek a pincébe, ott találták Csiki Irén cigányleányt, akinek a bérletében volt a pincehelyiség és aki együtt lakott a hét betörővel, névszerint Kiss Ernővel és Kondor Gáborral, akik mindketten hét gimnáziumot végeztek, továbbá Papp György kereskedősegéddel és ennek vadházastársával, Illés Erzsébettel, Sulyom László borbélysegéddel és Márványkövi István szerelősegéddel, aki a lopott holmikat eladogatta. A bandában egyedül ez a fiatalember a büntetlen előéletű.

A detektívek bekisérték a bandát a központi ügyeletre, ahol részletesen kihallgatták őket. Ekkor kiderült, hogy az utóbbi időkben kiderítetlenül maradt lopásokat és betöréseket ez a banda követte el. Különösen a Népfürdőben szerették a fosztogatásokat, ahol mintegy harminc lopást ismertek be már eddig. Ők voltak azok, akik a Népfürdőben kifosztották a Berzéki-féle fotoüzletet és onnan több fényképezőgépet és fényképészeti felszerelést vittek el. Több izben megtörtént azt is, hogy bementek a vízbe és ott az emberektől ellopták a gyűrűt, ékszereket. Egy izben Szilágyi István tizenhárom éves kisfiú nyakáról szakították le a nyakláncot. Kifosztották egy alkalommal az egyik Kigyó-utcai fodrászüzletet, amely Szénási Gábor tulajdona. A beismert mintegy harminc rendbeli betörésen kívül több mint száz rendbeli lopás is terheli a betörőbanda lelkiismeretét.

Valószínű, hogy a hét embernek még több társa is van, akik egyéb betöréseket és lopásokat követtek el. Ezeknek kézrekerítésére tovább folyik a rendőrségi nyomozás. Egyelőre a hét tolvajt és betörőt a rendőrségen őrizetben tartják s most állítják össze teljes bűnlistájukat.

Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József" keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a **Ferenc József** víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában s így állandó használatra — különösen jól táplált, kövér férfiaknak és nőknek — feltétlenül alkalmas.

Véres verekedés a tilosba tévedt aprójószágok miatt

Véres verekedés történt szombaton délután a Téglavető-utca 80. szám alatti ház udvarán. László Józsefné összeveszett szomszédjával, Balog Lajossal azért, mert a Lászlóék aprójószága átment a Balogék udvarára. Lászlóék méltatlankodva vonták kérdőre Balog Lajost, hogy miért zárta el az ő tyúkjaikat. Ebből azonban nagy csetepaté keletkezett. László és felesége megverte Balog Lajost, ez viszont László Józsefné: verte meg úgy, hogy az asszonyt a mentők szállították ki a klinikára. A verekedésről jelentést tettek a rendőrségen is, ahol az eljárást megindították.

„Mathiász"-féle
csemegeszőlők
már kaphatók
a szőlőtelep tiszántuli lerakatánál
Kontsek Géza cégnél

A „Turul" Szövetség bécsi társasutazása

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A „Turul" Szövetség Utazási Osztálya augusztus 24-én indítja rendkívül kedvezményes feltételek mellett 5 napos bécsi tanulmányútját, amelyre jelentkezéseket augusztus 16-ig még felvesz. Az 5 napos tanulmányút részvételi díja diákoknak 38 P, kísérőknek 43 P, melyben bennfoglaltatik a vonat, illetőleg a hajójegy oda-vissza, Bécsben a teljes ellátás és a program-költség. E tanulmányúthoz útlevél nem szükséges. Bővebb felvilágosítással szolgál, jelentkezéseket elfogad a „Turul" Szövetség Utazási Osztálya, Budapest, IV., Semmelweisz-utca 2., félem. 1. Telefon: 85—4—24. Hivatalos órák: d. e. 10—13 óráig.

A budapesti amerikai konzul és feleségének látogatása Debrecenben

Szombaton délután illusztris vendégek érkeztek Debrecenbe. Hatalmas külföldi autó állott meg az Arany Bika szálló előtt és a vendégek a főportás előtt bemondották személyi adataikat. Itt derült ki, hogy Fletchner Warren budapesti amerikai konzul és felesége, valamint George F. William követségi tisztviselő a debreceni vendégek, akik értesülésünk szerint ma megtekintik a most már európai hírű debreceni strandfürdőt, majd kimennek a Hortobágyra is. Az illusztris vendégek az Arany Bika szállodában vettek ki szobát. Az amerikai konzul debreceni látogatása sok helyen találgatásra adott okot, holott az egész csak nyári szórakozás. A konzul meg akarja ismerni a magyar föld szépségeit és ez vezette Debrecenbe is, amelyről, mint mondotta, már olyan sok szépet halott. A külföldi vendégek valószínűleg két vagy három napig fognak Debrecenben tartózkodni.

Az ember örök küzdelmét fogja kidomborítani az Ember Tragédiájának római előadása

Németh Antal, a Napkelet szerkesztője, a kiváló színház-szakértőt és tudóst a Nyári Egyetemen tartott előadásai után megkérdeztük „Az ember tragédiája" európai diadalútjának újabb részleteiről és várható újabb állomásairól.

— Ebben az esztendőben divatba jött Az ember tragédiája Európában, amiben a bécsi Burgtheáter nagy sikerének döntő szerep jut. Ma a következő készülő előadásokról tudok. Készen áll a nagynáfordítása Goga Oktávián tollából a bukaresti Nemzeti Színház számára. A koppenhágai udvari színház is készül a bemutatására. A helsinkii svéd színház számára már eddig két svéd fordítás készült és a jövő év elejére várható a bemutatás.

— Legközelebb egész konkrét dolog a római előadás, melyre még az ősz folyamán sor fog kerülni. A kezdeményezés magyar körökből indult ki, de a pesti olasz követség mindig pártolólag állt mellette. Mussolini személyesen irta rá a „si"-t, az engedélyező beleegyezést és személyes szimpátiával kiséri az előkészületeket is. Fonda régi fordítása nyomán két olasz követségi tanácsos készítette el a modern olasz Ember tragédiáját: Antonio Widmar és Alberto Gianola. A magyar lélek alkotását az olasz lélekhez hangolták át. A római előadás mottója talán az űrbeli jelenetben Ádám szavai lehetnének: „Az ember célja a küzdés maga". A modern olasz léleknek megfelelően a római előadás a küzdelem glorifikációja lesz. Nem filozófiát, hanem akciót, nem absztraktumot, hanem a küzdelem örök konkrét valóságát, a váltakozó képek érzéki varázsát és képzőművészeti határait fogja kidomborítani modern dinamikus színpadi technikával.

Nagy érdekessége a római előadásnak, hogy számos közreműködője magyar. A díszleteket Horváth János tervezi. A darabhoz teljesen új zenét komponált Farkas Ferenc, az idei Ferenc József dij nyertese. A rendezés munkáját ez idő szerint én fogom irányítani. Itt teljesen az én elképzeléseim fognak érvényesülni. Még augusztus hó folyamán Rómába utazom hogy tárgyalásokat kezdjek.

Épen Debrecenbe való utazásom előtt kaptam meg a Volta-kongresszus meghivását. Igy Herczeg Ferenc után én leszek a második magyar résztvevője ennek az igen előkelő kongresszusnak. Ide gyülnek a leghiresebb drámairók, rendezők és színészek. Itt, az egész világ színe előtt meg fogom ragadni az alkalmat, hogy Az ember tragédiája genialitásának elismertetése érdekében nemzetközi propagandát fejtsek ki.

Joseph Menge, az amerikai Niagara Falls egyetem tanára nagy előadást tartott a Nyári Egyetemen

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Az Ujvilág képe felfedezése óta izgató probléma formájában jelenik meg az európai ember szemében. Menge professzor a régi világ emberének szemével mutatja be a felhőkarcolók világát. Nem teóriáról s nem elméleti mérlegelésekből indul ki, hanem a mindennapi életben megfigyelt esetekből, magából az amerikai életből, melynek az európai ember számára sok meglepő és különös oldala van.

Európában úgy képzelik el a felhőkarcolók építését, mintha az az építészek titáni erőlködése volna egymás lepipálására. Amerika azonban nem a romantika és a titánok világa. A felhőkarcolók építése üzleti kényszer: területhiány. *Az amerikai világnézet alapja a szám: otti ezzel minden kifejezhető. Egy házban 60.000 ember lakik, 100 emberre 40 telefon esik, minden negyedik embernek, vagyis minden családnak autója van. A gyorsaság hazája az uj világ: a cipőtalpalás 20 perc.*

Amerikában a nőnek nagyobb hatalom van a kezében, mint a férfinak: a nők eldorádója. Ők kezelik a pénzt, az örökség mindig reájuk és nem a férfiakra száll. A lány a családban, ha nem tanulhat mindenki, előbb kerül az egyetemre, mint fiútestvére. Az utcán egész megszokott látvány, mikor a férfi tolja a gyerekkocsit. Amerikában könnyű a házasság és a válás. A szülők gyakran csak a válás után vesznek tudomást gyermekeik házasságáról.

Az amerikai ember szeretetreméltó, udvarias még az óriási élettempóban is. Az életet nem veszi tragikusan. „Mindig csak nevess!" Műveltsége talán kevesebb és könnyebb fajsúlyú. A tömegek táplálléka a mozi a színház helyett, rádió és gramofon a zene helyett.

Az egyetemek kiváló technikai felszereltsége folytán az orvosi és természettudományok terén előbbre vannak, mint Európában. *A szellemi tudományok terén már nem mérkőzhetnek óvilági társaikkal.* Magyar nyelvet egy tanszéken adnak elő egész Amerikában.

Még számtalan lényeges és lényegest megvilágító apróságot mesélt el Menge professzor. A közönség kérésére még egy programon kívüli előadást fog tartani a jövő héten, kedden délelőtt 11 órakor.

A Petőfi-probléma biedermeyer megvilágításban

Zolnai Béla szegedi egyetemi tanár befejezte irodalmi fejtegetéseit a biedermeyer korról. Petőfi is ebben a korban él. Igy ő sem lesz ment a biedermeyer vonásoktól. Petőfi portraitja mai napig sem kész. Minden kor új és új vonásokat fedez fel benne, új és új vonásokkal gazdagítja költői alakját. Sokan a népies realizmus legnagyobb költőjének tartják. Mások előtt mint romantikus titán jelenik meg. Mindezek a tulajdonságok megvannak benne és nagyságát semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy nagy ellentéteket tud magában egyesíteni és kibékíteni. Zolnai Béla a biedermeyer elemeket igyekezett kielemezni belőle.

Zolnai professzor biedermeyer kutatásainak elvi eredményeit franciául is összefoglalta tegnap „Irodalom és stilus" cím alatt. Az elvi eredményeket a francia irodalom megfelelő korszakára alkalmazta. Itt elsősorban Béranger jöhet számításba chansonköltészetével.

Németh Antal a színháztudományról

Németh Antal a színpadi technika kialakulásáról beszélt. A technika a színpadon óriási fontosságú és teljes értékű kiegészítése a színész művészi produkciójának. A maszknak, a jelmeznek és díszleteknek megvan a maguk története. Más-más a felfogás róluk és más-más alkalmazásuk is égtájak szerint. Vetített képek sorozata mutatta be a kínai színészt és színpadot. Európában minden korszaknak külön színpadi technika felel meg. Ahogy van barokk, renaissance és biedermeyer az irodalomban és a képzőművészetekben, úgy e korok szerint más és más elvek szerint épitették fel színpadaikat a díszletfestők és tervezők. A modern kor lelkének integráns kifejezője a ma színpada: Reinhardt színháza.

Wallisch Oszkár, az olasz nyelv lektora befejezte olasz nyelvű vetitettképes előadássorozatát a magyar irodalom fénykoráról. Petőfi és Arany állták a középpontban. Hartmann Rudolf, a debreceni egyetem német lektora a magyar néprajzról beszélt német nyelven.

Ma és holnap kirándulóson van a Nyári Egyetem

A Nyári Egyetem ma és holnap kirándulásra viszi hallgatóságát, hogy nemcsak az előadáson keresztül, hanem a személyes tapasztalat alapján is közel juthasson a magyar föld lelkéhez. Közel 100 idegen megy a Bükkbe. A kirándulás útvonala: Nyiregyháza, Tokaj, Miskolc, Lillafüred, Eger, Mezőkövesd, Debrecen körülbelül mindazt nyújtja, amit az idegen Keletmagyarországon a legtöbb nyereséggel tekinthet meg.

MEGKEZDŐDÖTT
A „NAGYSZABADSÁG"

Voltak idők, amikor még a debreceni „nagyszabadság"-ok Lipcse, Bécs és Nizsnij-Novgorod mellett a leghiresebb nagyvásárai közé tartoztak. Igaz ugyan, hogy ma már a kirakodó-vásárok elveszitették régi jelentőségüket, mégis az árusok százai élnek meg belőle s ugyanakkor a város pénzforgalmára is jótékony hatással vannak. A debreceni nyárvásár szombaton este kezdődött meg az acetylén-szagú mutatványos-bódék üzenő népi megnyitásával. A Széchenyi utca kirakodók is felütötték sátraikat, úgy hogy vasárnap reggelre ismét teljes pompájában fog megindulni a szinditarka és kedvesen zürzavaros nagyvásári élet.

Forró zsírba esett és súlyosan összeégett egy olajütői kisleány

Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt szombaton este 8 órakor az Olajütőben. Müle Eszter két éves kislány a konyhában tartózkodott, ahol anyádesanyja zsírt olvasztott. A kisleány egy óvatlan pillanatban ráesett a zsíros lábasra és mind a két keze könyökéig meg égett. Első és másodfokú égési sebekkel szállították be a bőrklinikára, ahol gondos ápolás alá vették. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Modern 2-3 szobás lakások
épülnek a Poroszlay-ut 24. szám alatt.
Az egyes lakások különálló telekkel eladók
Érdeklődhetni
Tóth és Sebestyén r. t.
Fürdő-utca 2. sz. alatti irodájában.
Délután 3--6 óra között.

METEOR
MOZGÓSZÍNHÁZ
BOCSKAY TÉR TELEFON 20-14
Vasárnap: **SERGEANT X.** Ivan Mosjukine, Trude von Molo világfilmje. Meg[ér]kezik **NEBANTSVIRAG.** Anny Ondra szenzációs vígjátéka. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Válasz a „Magyarság" támadására

A független magyar bíróság elé visszük a „Magyarság" igazgatóságának hamis és sértő nyilatkozatát — Semmit se tud cáfolni a lap vezetősége Milotay kiválásáról és a Magyarságnál kitört világnezeti válságról

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Városszerte óriási feltünést keltett az a cikk, amelyet csütörtöki számunkban közöltünk a nemrégiben még keresztyén nacionalista „Magyarság" belső válságáról. Megirtuk, hogy az utóbbi időben az igazgatóság tagjainak egy része liberálisabb jellegű irányt akart inaugurálni, zsidótőke érdekeltségekkel szeretett volna kapcsolatot találni s az utóbbi ok miatt olyan egyéneket szerződtetett a lapvállalathoz, *„akiknek fajisága, politikai állásfoglalása semmiképen nem lett volna beilleszthető a keresztyén nacionalista „Magyarság" keretei közé"*. Végül rámutattunk, hogy ezek az okok kedvetlenítették el Milotay Istvánt, a magyar publicisztika vezérét, aki nemcsak az igazgatóságból, hanem a szerkesztőségből is kiválik. Vele együtt ott hagyják a lapot a legjobb munkatársak, *Oláh György, Papp Jenő, Radnay Endre, Aradi Zsolt* és *Balla Borisz*.

Ezek a megállapításaink és rendkivül pontos értesüléseink nagyon kínosan érinthették a „Magyarság" jelenlegi igazgatóságát, amely a mai lapban hihetetlenül durva hangú, dühös és fejvesztett nyilatkozatban próbálja cáfolni állításainkat. Már magában ennek a nyilatkozatnak a hangja is élénk bizonyság arra, hogy a „Magyarság" szelleme nem a régi, mert *Milotay* István szerkesztése alatt *ilyen loblovitsian pökhendi förmedvény nem jelenhetett volna meg a „Magyarság" előkelő hasábjain*. Ezt a hangot a legerélyesebben útasitjuk vissza és ugyanakkor megállapíthatjuk, hogy a *„Magyarság"* jelenlegi vezetősége cikkünket egyáltalán nem tudta megcáfolni.

„Se most, se a múltban, se a jövőben semmiféle baloldali érdekeltség nem játszott, amint hogy nem is játszhatott és nem is játszott szerepet a „Magyarság" irányításában", — írja a „Magyarság" jelenlegi vezetőségének nyilatkozata.

Egy szóval olyasmit cáfol, amit mi nem is állitottunk, mert mi csak azt irtuk, amit ma is fenttartunk, hogy *„a vállalat igazgatósági tagjainak egy része baloldali irányba akarta tolni a lapot és olyan tőkeérdekeltségek támogatását akarta elnyerni, amelyekért cserébe fel kellett volna adni a lap keresztyén irányzatát."*

Ez a jó szándék ez az akarat igenis meg volt és épen ez okozta Milotay elkedvetlenedését és a lap belső válságát. Ez ellen nem is akar védekezni a *„Magyarság"* jelenlegi igazgatósága, mert *nem tud*, hiszen mint a mi cikkünk égbekiáltó bizonysága a *„keresztyén politika eszméit szolgáló"* lapnál immár ott trónol Löblovits-Lóránt és Perls Imre, a főrabbi fia, mint igazgató.

Hazugság tehát *nem a mi cikkünk, hanem a Magyarság nyilatkozata*, amely hamis rabulisztikával azt mondja, hogy a „Magyarságnak" nincs egyetlen zsidó *munkatársa sem*. Ebből csak annyi igaz, hogy Löblovits és Perls Imre nem *munkatársi*, hanem *igazgatói* minőségben szolgálják a Magyarság *„keresztyén"* politikáját, viszont nem mond igazat a nyilatkozat, mert *Oláh* Lilian, *Vágó* Zsófia, akik a szerkesztőségnek dolgoznak, *igenis zsidók*. Váró Andor úr személye kétséges, mert ő *kikeresztelkedett*.

„A régi munkatársak közül, — írja végül a förmedvény — senki sem távozott a lap kötelékéből". Ezzel szemben igenis igaz az a fájdalmas valóság, hogy el megy *Oláh* György, *Papp* Jenő, *Radnay* Endre, *Balla* Borisz, *Aradi* Zsolt és velük a magyar hírlapirás büszkeségei is követik *Milotay* Istvánt, mert inkább akarják szolgálni nagy vezérüket, Milotay Istvánt, mint Löblovits Lórántot.

Végül még egyet. Mi, amikor első cikkünket megirtuk, valóban cáfolatot vártunk. Azt vártuk, hogy cáfolni fogják a legsúlyosabb tényt, Milotay István kiválását. És a Magyarság mai düh-kitörésében egyetlen árva szó sincs arról a férfiról, aki Magyarországon megteremtette a keresztyén nemzeti ujságirást, akinek neve fogalom határon innen és határon túl és akihez halálig hűen ragaszkodnak a keresztyén magyarság tíz és százezrei. Abból a tényből, hogy a *„Magyarság"* igazgatósága nem tudta és nem merte megcáfolni Milotay István kiválását, ezek a százezrek megértették, hogy — minden mellébeszélés ellenére, — a *„Magyarság" nem az már, ami volt* s hiába próbálják keresztény nemzeti *„smoncákkal"* megtéveszteni az olvasók tízezreit, most már bizonyos, hogy elmegy Milotay István, kivonul a keresztyén gárda és az igazgatóság párnázott ajtói mögül *Löblovits* Lóránt és *Perls* főrabbi fia irányítják majd a mai nyilatkozatban beígért *„keresztyén nemzeti"* politikát.

Amikor ismételten erélyesen visszautasítjuk a *„Magyarság"* minősíthetetlen támadását, egyben bejelentjük, hogy a *„Magyarság"* igazgatóinak rohamától nem ijedünk meg és nem kerülünk a lakat alá, mert *bizonyitani fogjuk minden állitásunkat*, ugyanakkor azonban a Magyarság ellen mi is feljelentést teszünk becsületsértés és rágalmazás miatt, hogy így a legszélesebb nyilvánosság és a független magyar bíróság előtt bizonyíthassuk be igazságunkat.

Vasárnap 19-én, 20-án
Szent István napján
Vienna--S. K. Rus
Hungária-Bocskai
a Stadionban.

A kertségek járdaépítési ügyei a szombati polgármesteri értekezlet előtt

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

A kertségekben és külsőségekben még mindig sok olyan utca van, ahol gyalogjáró nem áll a közönség rendelkezésére. A Csapókertben most a Kinizsi- és Jánosi-uteai lakosok beadvánnyal fordultak a városhoz és kérték, hogy a Jánosi- és Kinizsi-utcán járdát építhessenek. A kérelmezők vállalnák a járdaépítési költség ötven százalékát, amit részletekben fizetnének be a város házipénztárába, azonkivül azt ajánlják, hogy néhány Csapókerti kőműves vállalná a téglajárda elkészítését s így a költségek csökkennének.

A műszaki ügyosztály megvizsgálta a kérelmet és megállapította, hogy a két utca járdával való ellátása kétezer pengő költséget igényel, a két utca lakosainak tehát ezer pengőt kellene előre befizetni a város házipénztárába, hogy a munkálatokat elrendeljék. Az érdekeltek azonban előre fizetni nem tudnak s most nincs mód a munka megindítására.

A szombati polgármesteri értekezleten dr. Vásáry István polgármester a kérelem kapcsán felszólította a műszaki ügyosztályt, hogy általában vizsgálják felül a kertségek és telepek járdaügyeit. Van ugyanis egy közgyülési határozat, amelynek értelmében minden kertségben, vagy telepen a telekmegosztások alkalmával bizonyos összeget szed be a város, amelyet arra a célra tartalékolnak, hogy abból a járdaépítési költségek egyrészét fedezzék. A műszki ügyosztály most át fogja vizsgálni, hogy a Csapókertben telekmegosztásból milyen összeg folyt be erre a célra s ennek megállapitása után fognak dönteni arról, hogy a kért járdát megépítsék. Természetesen akkor is meg kell fizetni az érdekelteknek az épitési költség ötven százalékát. Ugyanilyen eljárást követnek majd a többi kertségek vagy telep járdaépítéseinél, mert az erre vonatkozó rendelkezések ügyszólnak, hogy minden esztendőben meg kell kérdezni az illető kertség lakosait, hogy a rendelkezésre álló összegből a kertség melyik utcáját óhajtják járdával ellátnui.

A Tiszántúl boldogúlásának első feltétele, hogy sikerre vigyük az Alföld-öntözés problémáját

Másfél millió katasztrális hold öntözésének összes hozama 944 millió pengőt jelentene — Nyolc év alatt meg lehet tizszerezni a gyümölcstermést — Ruttkay Udó szenzációt jelentő röpirata

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Az Alföld-öntözés problémája körül az elmult hónapokban éles polémiák indultak meg a sajtóban és a parlamentben. A támadások éle *Ruttkay* Udó m. kir. t. főkonzul ellen irányultak, aki, mint ismeretes, négy év óta dolgozik az Alföldöntözés tervének kidolgozásán. Ruttkay Udó most egy zöld füzetet adott ki, amelyben szembeszáll a támadásokkal, de ugyanakkor rövid áttekintést nyujt arról is, *hogyan óhajtja megvalósitani az Alföldöntözés korszakalkotó jelentőségü problémáját.*

A debreceni és tiszántúli gazdatársadalmat, amely a legtöbbet szenved az időjárás viszontagságaitól, elsősorban a szárazságtól és aszálytól, — érthetően érdekli minden olyan terv, vagy vállalkozás, amely az öntözés kérdésével foglalkozik s *ezen a réven függetleniteni óhajtja a mezőgazdálkodást az időjárás szélsőséges alakulásától*, Ruttkay Udó zöld füzetéből éppen ezért a gazdatársadalom elé tárjuk azt a tervet, amellyel meg akarja indítani az Alföldön az öntözés produktiv munkáját.

Bethlen István gróf vetette fel az öntözés eszméjét

A zöld füzet visszapillantást vet az öntözés problémájának előzményeire és rámutat arra, hogyan született meg az Alföldöntözés terve. Még 1929-ben a barcelónai világkiállítás alkalmával Spanyolországban járt gróf Bethlen István, Magyarország akkori miniszterelnöke, aki hazafelé utaztában Ruttkay Udó főkonzulnak elmondotta, hogy spanyolországi személyes megfigyelései teljesen megerősítették benne azt a régi hitet, hogy *a trianoni Magyarország gazdasági átszervezése csak úgy lehetséges, ha mi is áttérünk az intenziv mezőgazdaságra és öntözzük a magyar Alföldet.*

Tekintettel arra, hogy Ruttkay Udó Spanyolországban éppen az öntözés terén fejtett ki hosszú évek óta élénk tevékenységet és ott az öntözés ügyének szaktekintélyeként ismerték, a miniszterelnök felkérte Ruttkay Udót, hogy jöjjön Magyarországra és dolgozza ki a Magyar Alföld öntözési terveit, valamint szervezze meg azok gyakorlati keresztülvitelét. A miniszterelnök felhivta a barcelónai főkonzul figyelmét arra, hogy *a magyar szakemberek nem tartják megvalósithatónak a magyarországi öntözést, mert nincs elég vizünk.*

Ruttkay a miniszterelnöktől kapott megbízás alapján többhónapos tanulmányozás, műszaki és tervezési munka után megállapította, hogy a Tisza olyan kedvezően folyik végig az Alföldön, hogy egy jól megtervezett csatornahálózat segítségével *szivattyuzás nélkül sok százezer holdnyi területet lehet öntözni, ha valóra váltják azokat a duzzasztási lehetőségeket, amelyeket azelőtt senki sem ismert.* 1930 áprilisában kapott gróf Bethlen István részletes jelentést az öntözés tervéről s Ruttkay előterjesztését egy miniszterközi értekezlet is magáévá tette. Ettől kezdve indult meg hivatalosan a világ egyik legnagyobb szabású műszaki vállalkozásának munkája: az Alföld nagyszabású öntözésének megvalósítása.

Bonyodalom az egymillió pengős tervezési költség körül

A nagy apparátussal megindult munkát 1931-ben a valutakrizis és a bankzárlat akasztotta meg. A Bethlen-kormány lemondott, a Károlyi-kormány pedig visszavonta a megbízatást Ruttkay Udótól. A tervezési munkálatok azonban 1931-ben már annyira haladtak, hogy *az öntözés realizálásához szükséges nemzetközi finanszirozási tárgyalások is megindultak*, még pedig kecsegtető kilátásokkal, mert több külföldi tőkecsoport hajlandó volt az öntözés pénzügyi lebonyolítását vállalni.

A tervezés félbehagyása miatt viszont Ruttkay Udó és a magyar kormány között jogvita keletkezett, mert a barcelónai főkonzul egy évi munkájáért egymillió kétszázezer pengős honoráriumot kért. *Ruttkay ugyanis egy spanyol-magyar konzorciumot hozott létre az előkészitő munkálatok költségeinek fedezésére* s az egy év alatt felmerült mérnöki munka díjazása maga felülhaladta a félmillió pengőt. A költségek miatt választott bíróságra bízták Ruttkay díjazásának megállapítását s a választott bíróság kilencszázezer pengőt ítélt meg Ruttkaynak vállalkozása során eddig felmerült költségei fedezésére.

Ez a horribilisnak látszó összeg volt az alapja azoknak a parlamenti és hirlapi támadásoknak, amelyeket a kormány és Ruttkay ellen inditottak. A barcelónai főkonzul azonban zöld füzetében kimutatta, hogy a magyar mérnöki díjszabásnak mindössze 13 százalékát teszi ki a megitélt összeg s így az államot károsodás nem érte.

Másfélmillió katasztrális hold öntözése

A jogvita ezzel egyelőre eldőlt, azonban ugyanakkor az Alföldöntözés terveinek munkálata is félbeszakadt. Ruttkay Udó viszont zöld füzetében éppen arról óhajtja tájékoztatni a közvéleményt, hogy *az öntözés megvalósitása milyen óriási perspektivákat nyujtana a magyar mezőgazdaság fellendítése érdekében.*

Statisztikai adatokkal bizonyítja be, hogy az öntözés minden korszaknak a legnagyobb és legjobb befektetése volt és ma is az. Egyiptom és Spanyolország példája mutatja, hogy az Alföld öntözése Magyarország történelmében korszakalkotó jelentőségü lesz. *Ruttkay Udó három fokozatban kivánja végrehajtani az Alföldöntözést.* Ötvenezer holdas próbaöntözési telepen egy köbméter hasznos öntözővíz ára 3 és fél fillérbe kerül, 300.000 holdon már egy köbméter víz költsége csak 2.84 fillér, másfél millió hold öntözése esetén pedig két és fél fillért sem ér el ez a költség. Ezzel szemben ötvenezer holdas öntözőterületet véve alapul, az öntözés által elért haszontöbblet holdanként 257 pengőt tesz ki s ugyanakkor egy hold öntözési költsége mindössze 18 pengő 84 fillér.

BENYÁTS ÁRUHÁZ
FÉRFI FEHÉR VÁSZON CIPŐ BARNA BŐRDISSZEL P 7.40

Évi 33.000,000 pengő valutafelesleg

Kimutatja Ruttkay Udó, hogy az Alföld öntözésére befektetendő tőkék amortizációs kamatait lucerna és egyéb takarmány-növények formájában teljes mértékben visszakapja. *Nyolc év mulva az öntözés révén elérhető magyar gyümölcs kivitele megtiszterezödik.* Egy érdekes táblázat szerint 12 európai ország összes bevitele takarmányból, állati termékekből 12 milliárd pengőt tesz ki, gyümölcsből pedig 832 millió pengőt.

Másfél millió katasztrális hold öntözésének összhozama takarmányfélékben 832 millió pengő, gyümölcsben pedig 112 millió pengő. Akármilyen nagy mértékre emelkedik is tehát a magyar takarmány- és gyümölcskivitel, *még mindig kevésnek fog bizonyulni az európai államok szükségletének ellátására.* Ha csak az első kiépítési fokozatot sikerül megvalósítani, ami 50,000 kat. hold öntözését jelenti, akkor a terméstöbblet értékesítéséből, beleszámítva a gyümölcskivitelt is, 40 millió pengőre fog emelkedni évenként az exportált cikkekért kapott valuta mennyisége, *az öntözés tőketörlesztése pedig évenként csak 7 millió pengőt fog kitenni*, úgy, hogy kiviteli mérlegünk javára évente tisztán megmarad 33 millió pengő valutafelesleg.

Ruttkay Udó befejezésül hangsúlyozza, hogy továbbra is törhetetlen energiával dolgozik a magyar Alföld öntözésének keresztülvitele érdekében, mert Magyarország elsőrendü érdeke, hogy intenzív öntözéses mezőgazdaság segítségével olyan fizetőeszközt kreáljon magának, amely egyrészt biztosítja a berendezések befektetését, másrészt az ország pénzügyi mérlegét javítja.

Debreceniek jelentkezése a szeptemberi Keresztes-vonatra

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Jelentette a Debreceni Ujság—Hajdúföld, hogy szeptember közepén, a katholikus nagygyülés alkalmából a MÁV „Keresztes vonat"-okat indít az ország minden részéből Budapestre. Ilyen kedvezményes vonat indul Debrecenből is, minthogy a katholikus társadalom tömegesen akar résztvenni a nagyjelentőségü egyházi megmozduláson. Mint értesülünk, a retour-jegyek ára igen jutányosan, hét pengős árban lettek megállapítva. Jelentkezéseket augusztus 20-ig fogad el a római katholikus plébániahivatal. Telefon: 30—15.

ALKALMI VÉTEL!
A CÉG REKLÁMJA!
M. SELYEM HARISNYA
CSODASZÉP MINŐSÉG
GARANTÁLT HIBAMENTES
1.38
BENYÁTS ÁRUHÁZ
HARISNYAOSZTÁLY

Veronállal és luminállal akart öngyilkos lenni egy debreceni asszony

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Tegnap a hajnali órákban értesítették a debreceni mentőket, hogy az Árpád-tér 42. szám alatt lakó Ugrai Józsefné született Lovas Regina veronállal és luminállal öngyilkossági szándékból megmérgezte magát. A mentők azonnal kivonultak és a súlyos beteg asszonyon gyomormosást alkalmaztak, ami után Ugrainé jobban lett. A kiszállott rendőri bizottság kihallgatta Ugrainét, aki nem volt hajlandó nyilatkozni öngyilkossági kísérletének oka felől, csupán annyit mondott, hogy családi viszálykodás késztette arra, hogy a halálba menjen. Előadta még, hogy a veronált és luminált négy évvel ezelőtt a csapatkórházban szerezte, ahol abban az időben ápolónő volt és így könnyen hozzá tudott jutni a méreghez.

Véglegesen megállapították a debreceni református leánykörök konferenciájának programmját

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

A debreceni református leánykörök augusztus 19-től 29-ig a Nagycserén (az állami iskola körzetében) konferenciát tartanak.

A konferencián részt vehet minden konfirmált női egyháztag, akár mind a tíz napra, akár egyes napokra. Augusztus 19-től 26-ig minden nap általános rendje ez: reggeli 8 órakor: fél 9 órakor áhítat, 10-kor előadás; délután 1-kor ebéd; 4-kor előadás; 7-kor vacsora; vacsora után tábortűznél áhítat. Mivel a táborozás célja a ref. leányok lelki és testi üdülése, az evangélium alapján nemes ismerkedés, azért a résztvevőknek minden előadás után a hozzászólásra megfelelő idő áll rendelkezésre. A reggeli áhítatot a leányköri tagok vezetik, az esti áhítatot 22-én (szerdán) és 25-én (szombaton) Nagy István, a többi napokon dr. Soós Béla.

Az egyes napok sorrendje a következő: 19-én délelőtt 10 órakor megnyitó istentisztelet: Nagy István. 19-én délután: A református leánykörök feladatai: dr. Révész Imre. 20-án délelőtt: Az angol nő vallásos világa: dr. Farkas Pál. 20-án délután: A debreceni ref. leánymunka multja: Uray Sándor. 21-én délelőtt: Krisztus, az élettársam és én: dr. Farkas Ignác. 21-én délután: A francia Svájc leánymunkái: dr. Illyés Endre. 22-én délelőtt: Kísértések: dr. Dancsházy Sándor. 22-én délután: Milyen legyen a leánykör vezetője? Nagy István. 23-án délelőtt: A nő munkalehetőségei a gyülekezetben: Erzsébet testvér. 23-án délután: Városi leány — falusi leány: Kardos Lajos (Hajdubagos). 24-én délelőtt: A válság és a váltság: Szele Miklós. 24-én délután: Lelki munka falusi leányok között: Csiha Margit (Hajdúböszörmény). 25-én délelőtt: A kisgyermek vallásos világa: Gergely Ilona. 25-én délután: A leánylélek útja Krisztus felé: dr. Soós Béla. 26-án délelőtt: Tanoncleányok problémái: Szöör József. 26-án délután: Istentisztelet úrvacsoraosztással: dr. Soós Béla. A két utolsó napon (27-én és 28-án) megbeszélések, kirándulások; 28-án este záró tábortűz.

A konferenciára jelentkezni lehet egyénenként és csoportosan. Azok számára, akik az egész időtartamra alvóhelyet és ellátást vesznek igénybe, a költség 10 P (természetben is fizethető), melyből augusztus 14-ig 2 P jelentkezési díjul befizetendő vagy a Széchenyi-utca 4. sz. alatti lelkészi hivatalban, vagy Matkó Rózsika okl. tanítónőnél (Máv. Kolónia 27. épület), akik egyes napokon lesznek jelen, hálási vagy étkezési igényüket előző nap déli 12 óráig a fent írt lelkészi hivatalban jelentsék be. Ilyen esetekben a részvételi díj (napi ötszöri étkezéssel) napi 1 P 20 fillér. Akik sem szállást, sem étkezést nem igényelnek, napi 20 fillér részvételi díjat fizetnek.

Állandó tartózkodás esetén szükséges felszerelés: lepedő, takaró, kispárna, mosdófelszerelés, evőeszköz, csésze és tányér. Minden résztvevő teljes bibliát és énekes könyvet hozzon magával. Az állandó résztvevőknek vonaton induló csoportja 19-én reggel 8 órakor a nagyállomáson gyülekezik, a gyalogosok 7 órakor a Népház (DMKE) előtt Erzsébet testvér vezetésével indulnak. Vonatjáratok naponta (nyírábrányi vonal, Kondoros megálló) kifelé: 8 óra 10 p.; 12 óra 30 p.; 14 óra 15 p. és 18 óra 10 p.; befelé: 11 óra 10 p.; 16 óra 27 p. és 22 óra. Útiköltség (III. o.) 30 fillér, 15 személyes csoportnak 33 százalék kedvezmény.

28600/1934. aü.

HIRDETMÉNY

Felhivja a városi adóhivatal az adózók figyelmét arra, hogy mindazok, akik a 4,300/1934. számu pénzügyminiszteri rendelet folytán 5 évig terjedő részletfizetési kedvezményt nyertek, s annak feltételeit ez ideig be nem tartották, tehát a részletek befizetésének elmulasztása folytán fizetési kedvezményük megszünne, a nyert fizetési kedvezményt megtarthatják azon esetben, ha 1934. augusztus hó 31-ig oly összeget fizetnek be, mely az 1934. évre esedékessé vált részletek összegével egyenlő. Ezen befizetés elmulasztása esetén a részükre engedélyezett fizetési kedvezmény hatályát veszti.

Debrecen, 1934. augusztus hó 10.

Városi adóhivatal.

Izgalmas járásbirósági tárgyalás az anya és fia között

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Szombaton délelőtt izgalmas jelenetekben bővelkedő tárgyalás zajlott le a debreceni járásbíróságon dr. Bónyi Bertalan biró előtt. A vádlott özvegy Nagy Sándorné hetvenhárom éves asszony volt, akit első házasságából származó fia, Orosz Mihály jelentett fel hatóság előtti rágalmazásért. Az ügynek az az előzménye, hogy Orosz ellen korábban feljelentést tett az anyja életveszélyes fenyegetésért, mert állitólag Orosz azzal fenyegette meg az anyját, hogy megöli. Oroszt azonban akkor felmentették az ellene emelt vád alól s ő most az anyját jelentette fel hatóság előtti rágalmazásért.

A tárgyalás előtt a folyosón az egyik padon ült özvegy Nagy Sándorné, a leányával, Borsi Sándornéval és Borsi Sándorral. A másik padon ült Orosz Mihály a feleségével. Izzó hangulat uralkodott a folyosón. Kölcsönösen egymásnak szánt kijelentések hangzottak el s egyszercsak özvegy Nagyné berontott magából kikelve dr. Bónyi Bertalan biró szobájába ezzel a kiáltással:

— Biró úr kérem, most vette ki, most akarja leszúrni a férjemet!...

Hogy ezt mire értette azt nem lehet tudni. Dr. Bónyi biró csak nagy nehezen tudta lecsillapitani a felizgatott öregasszonyt, végre kezdetét vette a tárgyalás. A tárgyalás elején a biró figyelmeztette Orosz Mihályt, hogy arra való tekintettel, hogy az anyjáról van szó, visszavonhatja a feljelentését. Közben ismét izgalmas jelenetek következtek s még a fogházőr is előkerült, aki villámháritó szerepét játszotta a „nagy perben". Egyszer azután Orosz Mihály, aki megunta a sirást-rivást, kijelentette a biró előtt, hogy nem akarja az anyja megbüntetését és visszavonta a feljelentését. Ezzel a kijelentéssel véget ért az izgalmas tárgyalás. Szemmel látható volt azonban, hogy a béke csak nem állott helyre anya és fia között, mert a két ellentétes csoport farkasszemet nézve egymással távozott el a járásbiróság épületéből. Isten tudja, mi lesz még az eset folytatása...

Felmentették nemzetgyalázás vádja alól az ózdi vasgyár egyik villanygépészét, akit bosszúból jelentettek fel a lakótársai

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Több mint egy éve húzódó bűnügyre tett most pontot a debreceni ítélőtábla dr. Várady Sándor elnöklete alatt működő büntető tanácsa. Szentiványi Rezső volt banktisztviselőt, aki jelenleg az ózdi vasgyárban villanygépész, lakótársai és rokonai nemzetgyalázás büntette miatt feljelentették, mert állitólag akkor, amikor az angol cserkészek Ózdon voltak, Szentiványi gyalázó kijelentéseket tett a magyar nemzetre. Szentiványi azzal védekezett, hogy ez nem felel meg a valóságnak s a feljelentést a rokonai és lakótársai bosszúból tették ellene. A törvényszék azonban Szentiványit bűnösnek találta és öt hónapi fogházbüntetésre ítélte. Az ügy felebbezés folytán a debreceni tábla elé került, amely a tegnapi tárgyalás után Szentiványi Rezsőt felmentette az ellene emelt vád alól, minthogy nem találta bebizonyitottnak a bűncselekmény elkövetését. Az ítéletben a főügyész is megnyugodott s igy az most már jogerős lett s ezzel befejeződött az egy éve húzódó bünper.

A téli inségmunkák során keritéssel látják el a Baromvásárteret

Értekezletet tartanak a pénteki állatvásárok ügyében

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Az állattartó gazdák már régóta sürgetik, hogy a Böszörményi-úton levő Baromvásártér rendezését hajtsák végre. Ma ugyanis az a helyzet, hogy a vásárteret körülvevő gerendakorlátok sokhelyen megrongálódtak, néhol egészen eltűnt a korlát s igy az eladásra kerülő jószágot ellenőrzés nélkül becsempészhetik a vásártérre. Állategészségügyi szempontból ez is nagy veszedelmet jelent, ezenkivül sok kárt okoz az is, hogy a vásártér árokkal van körülkerítve s a jószágok gyakran lábukat törik a mély árokban. Czellóth János állategészségügyi főfelügyelő is felhívta a város vezetőségének figyelmét a Baromvásártér rendezésének szükségességére.

A polgármester a kérelmekkel kapcsolatban úgy rendelkezett, hogy egy bizottság vizsgálja meg a Baromvásártér környékét és állapitsa meg, milyen munkálatok elrendelésére van szükség. Ha a vásártér körülkerítése halaszthatatlan, akkor a téli inségakció keretébe fogják beilleszteni a munkálatokat, mert másutt nincsen fedezet a költségekre s ugyanakkor munkaalkalmat is tudnak biztositani.

A baromvásártérrel kapcsolatban az elsőfokú közigazgatási hatóság meg kívánja oldani az állatvásárok kérdését is. A törvényhatósági bizottság ugyanis a tavasszal megbizta a város vezetőségét, hogy az érdekeltekkel tárgyaljék le a pénteki állatvásárok engedélyezésének kérdését. Annakidején ugyanis a húsiparosok — különösen a borjuhús frissesége szempontjából — szorgalmazták a hetenként két állatvásár engedélyezését, mert a keddi állatvásáron megvett borjúk a hét végére leromlottak és minőségük is gyengébb lett. A kérdést az a kívánság is komplikálja, hogy a második heti állatvásárokat a Vásárpénztár közelében, vagy a régi sertésvásártéren kérték engedélyezni. Az elsőfokú közigazgatási hatóság szakkörök bevonásával igyekszik a kérelmet megnyugtatóan elintézni.

A gabonajegy intézményének felfüggesztéséről szóló rendelet részletes ismertetése

Közhirré teszi a városi adóhivatal, hogy az 1934. évi 5600. sz. rendeletével a m. kir. Minisztérium a gabonajegy intézményét 1934 július hó 1. napjától további rendelkezésig felfüggesztette. A felfüggesztés következtében a m. kir. Pénzügyminiszter úr 1934. évi 98.600. számú rendeletével a gabonajegyek bevonása és a felhasználatlan gabonajegyek pénzre beváltása, valamint a termelők birtokában levő gabonajegyszelvények felhasználása tárgyában következőket rendelte el:

A malmok kivételével mindenki, akinek birtokában 1933. évi kibocsátású gabonalevél van, 1934. június 30. napjának leteltével a birtokában levő gabonalevelekről — a gabonalevelek darabszámát és értékét címletek szerinti részletezéssel feltüntető — jegyzéket köteles készíteni és a jegyzék kíséretében a gabonaleveleket az 1934. évi július 7. napjáig bezárólag a gabonatárolási helye szerint illetékes központi forgalmi adóhivatal malomosztályához beszolgáltatni tartozik. A malmok az 1934 június 30-án birtokukban levő gabonaleveleket a gabona- és őrleménykészleteiknek megállapitása alkalmával tartoznak beszolgáltatni. Amennyiben a gabonalevél beszolgáltatására kötelezett gabonának külföldre eladásával is foglalkozik, s az 1934 június 30-ig külföldre igazoltan kiléptetett egyes gabonaszállítmány után a gabonajegy értékének megtérítését 1934 június 30. napjának leteltéig még nem kérte, ennek a gabonamennyiségnek megfelelő értékű gabonalevelet beszolgáltatni nem köteles. A jegyzékben azonban tartozik a visszatartott gabonalevelek értékét is megfelelő részletezéssel feltüntetni.

Az 1933. évi kibocsátású felhasználatlan gabonajegyek 1934. évi július 15-éig a m. kir. póstahivataloknál pénzre beválthatók. Az olyan 1933. évi kibocsátású gabonajegyeket, melynek szelvénye a gabonalevéltől el van választva, csak akkor lehet pénzre beváltani, ha a gabonajegyszelvény száma a gabonalevél számával egyezik. 1934 július 15. után az 1933. évi kibocsátású gabonajegyek értéktelenné válnak és azok térítés nélkül fognak bevonatni.

Az 1933. évi kibocsátású gabonajegyek szelvényeit az arra jogosult termelő 1934. évi augusztus hó 15. napjáig köztartozásaik fizetésére felhasználhatják, illetve pénzre beválthatják. E határidőn túl a gabonajegyszelvények pénz gyanánt nem fogadhatók el.

Mindennapi regölés

Haj, regö-rejtem,
Vonatjegyem ejtem...
A röturnak van is ára:
„Megy a gözös Kanizsára"...
Ünnepi hét hat van:
Gyöngyös, Eger, Hatvan,
Szeged, Miskóc... halat-ontó
Helikonos Balaton-tó...
Szegény utas fáradt,
Mérséklik az árat,
Teszek ingyen útat esten
Szentistváni Budapesten...
Ide-oda-hátra,
Mecsekalja, Mátra,
Augusztusi lobogó hő,
Galyatető, Dobogókő:
Vár a város, tanya keggyel,
Kedvezményes anyajeggyel...

(LISZTIUS)

Sikkasztási per a lefoglalt és elhullott sertések miatt

(A Debreczeni Ujság tudósítójától.)

Ormós Imre vámospércsi sertéskereskedőt végrehajtási sikkasztással vádolta az ügyészség. A vád szerint Ormósnál nemrégiben sertéseket foglaltak le adótartozás fejében. Amikor a végrehajtó megjelent később Ormósnál, már az állatok nem voltak ott. Ormós felhívta a végrehajtót a padlásra és a kéményben megmutatta, hogy ott van a zsirnak és szappanak való, mert a sertések megdöglöttek, részben pedig betegek voltak és kénytelen volt azokat levágni. Ezzel védekezett a tegnapi járásbirósági tárgyaláson is, amelyet a biróság bizonyitás kiegészitése céljából elnapolt. A legközelebbi tárgyaláson több tanut idéztek be a sertéskereskedő állitásának igazolására.

Magyar--Svájci cserevonat

1934 augusztus 26-án cserevonat indul Svájcba a következő útvonalon: Budapest—Arosa—Brunnen—Lugano—Venezia—Budapest. Kirándulások a Rigire, Locarnoba, Pallanzaba, Sresába, Comoba stb.

A cserevonat augusztus 26-án indul Budapestről és szeptember 5-én érkezik vissza Budapestre. Debrecenből induló utasok Budapestre és vissza félárújegyet kapnak.

Részvételi díj III. osztályon P 328.— II. osztályon P 371.—

Jelentkezéseket elfogad a MÁV Menetjegyiroda Fiókja, Ferenc József-út 56. Telefon 32-03, hol az utazásra vonatkozó bővebb felvilágositásokat is nyujtanak. Jelentkezés augusztus 18-ig

14.000/19v4. aü.

HIRDETMÉNY

Közhirré teszi a városi adóhivatal, hogy az ideiglenes adómentes házak után évenként kivetési eljárás során megállapitott összegű házadó alapulvételénél az 1930-1933. évekre vonatkozó utadót kivetette, s a kivetési lajstromot 1934. augusztus hó 9. napján kezdődő és augusztus 23. napján bezárólag végződő 15 napi közszemlére tette ki. A közszemle ideje alatt a kivetési lajstromokat érdekeltek a városháza I. emelet 26. számú szobájában, a városi adóhivatal kivetési ügyosztályánál betekinthetik, s az esetleges sérelmesnek tartott kivetés ellen ezen időtartam alatt a közigazgatási bizottsághoz címzendő és a városi adóhivatalnál benyujtandó felszólalással élhetnek.

Debrecen, 1934. augusztus hó 6.

Városi adóhivatal.

ZOKON NE essék...

Szenzációk a hazai idegenforgalomban

avagy:

mi a legközelebbi programm?

Hogy idegenforgalmunk egyre növekvő propagandája újabb tervekkel foglalkozik. Mint értesültünk, a közeli hetekben többszáz uj Ünnepi Hét és Szabadtéri Festspiele készül. A fontosabbakat alábbiakban ismertetjük.

1. *Csabai Kolbász-Hét.* (Augusztus 22-től 29-ig.) Az ünnepek országos hurkaestéllyel kezdődnek. Másnap délelőtt: *Nemzetközi Kolbászkiállitás és Orjamintavásár.* Ugyanakkor a 20,000 malacot magábafogadó Sertésvásártér megnyitása. Este 8-kor a Csabai Hentesmesterek Vegyeskarának monstrehangversenye a Hizlalóban. Az ünnepi hetet három *Szabadtéri Disznótor* fejezi be, amelyeken a zsirszagot megafonok segitségével továbbitják. *A disznóölést s a toroskáposztát rádióhullámokon is közvetitik.*

2. *Karcagi Mézesnap.* (Aug. 18.) A kies fekvésü városka ünnepi kalács-pompába öltözik s a vasutállomás frontját egy óriás mézeskaláccsá alakitják. Reggel 9-kor mézes szivek sorfala között diszfelvonulást tart a mézeshuszárok bandériuma. Utána felavatják az *Országos Kalácssütő Akadémia* palotáját, majd a milanoi Scala-szinház művészeinek közreműködésével előadják a *„Mézeskalács"* c. nagyoperettet. Ötszáz jelentkező esetén Kabáról, Kisujszállásról, Fegyvernekről és Szajolból külön mézesvonatok indittatnak.

3. *Pocsaji Játékok.* (Aug. 14.) A szabadtéri ünnepélyt először Pocsaj-esztári Játékoknak akarták elnevezni, az esztáriak azonban legközelebb a Lohengrint akarják mükedvelői előadásban szinrehozni. Igy *Pocsaj külön rendezi meg az ünnepét,* mely alkalommal a Parsifal-ciklust óhajtják a községház falára vetiteni. Az előadásra Esztárról *filléres szekerek indulnak.*

4. *Nagy Ünnepek Tápén.* (Aug. 30-tól január 1-ig.) Tekintettel a szegedi ünnepek sikerére a szomszédos Tápé község is megrendezi a maga kisded játékait. Mint értesülünk, *a templom előtti térségen Goethe „Faust" cimü szomorujátékát óhajtják előadni* s a rendező bizottság már lépéseket tett az irányba, hogy Hitler Adolf, esetleg Pepen is megjelenjék. A tápéi *Faust-adás* nem téveszthető össze a *Ja-usztatással,* amely a közeli Tisza-folyamon történik, szintén ünnepélyes keretek között. Itt jegyezzük meg, hogy a tápéi játékok jelentősége országos viszonylatban is rendkivüli. Nemcsak azért mert Tápé hires város s Szegeddel határos, de van egy fontosabb momentum is, t. i. az hogy *ezen községben sem a kiskutya, sem a nagykutya nem ugat hiába* s ennek folytán a helyes propagandának minden lehetősége megvan.

5. *Olaszliszkai Festspiele.* Hónapokkal *ezelőtt ugyanebben a rovatban hirül adtam, hogy az olaszliszkai társadalom a* bodrogközi statusquo-dómtéren előadja a *„fidermant"-t.* A szenzációsnak igérkező bemutató több főszereplő másirányu lefoglaltsága miatt csak ujév előtt, szeptember 9-én történhetik meg, amikor is Olaszliszkára a dunai államok összes habitüéi összesereglenek, sőt — hirek szerint — a *svájci Orrel-Füssli cég külön tanulmányvonatot indit.* Mint lapzártakor értesülünk Friedlender Chajem, a darab főrendezője tárgyalásokba kezdett, hogy Olaszliszkára minél több fillérest inditsanak. A közönség megnyugtatására közöljük, hogy *ezek a Filléresek nem kulturvonatok, hanem igazi Filléresek lesznek.*

Lisztius.

A Ceglédi Bortermelők Szövetkezete kizárólag nagybani eladásra újabb lerakatot létesített Debrecenben

(A Debreczeni Ujság tudósitójától.)

A Ceglédi Bortermelők Szövetkezete, — melynek Debrecenben Varga utca 10. szám alatt már második éve igen előnyösen ismert termelői lerakata van, — most *Varga utca 13. szám alatt* egy

újabb lerakatot létesített 25 literen felüli, azaz nagybani eladásra.

Ezen lerakatot a közszükséglet hivta életre. Mivel létesitése nem igényelt külön befektetést,

lehetővé vált, hogy a szövetkezet a legversenyképesebb árakkal jelenhetett meg a debreceni piacon.

A borvásárló közönség érdekeit véli szolgálni a szövetkezet, amikor külön pincébe helyezte el a nagybani előadási lerakatot, mert igy a kiszolgálás menete zavartalanabb, — gyorsabb.

A szövetkezet nem kereskedik. Kizárólag saját termelő tagjai borait hozza forgalomba, melyek szakszerüen vannak egyenlősitve, kezelve, igy azonos minőségü bortypusok alakulnak ki, miáltal a szövetkezetnek módjában áll egész éven át állandóan egyenlő bort a vevők rendelkezésére bocsátani. Ez különösen a viszonteladóknak bir nagy fontossággal, akik vendégeiknek állandóan egyforma borral szolgálhatnak, még akkor is, ha nem áll módjukban egyszerre nagyobb készletet beszerezni.

A szövetkezet sürített musttal nem dolgozik,

csak természetes minőségben és a maga tiszta valódiságában hozza forgalomba borait,

melyekért teljes erkölcsi és anyagi felelősséget vállal.

A literenkénti kimérés és iroda a régi vezetés mellett továbbra is *Varga utca 10. szám alatt marad,* ahol a megrendelések eszközölhetők. — *Az újabb lerakat tehát csak az elhelyezés szempontjából vált ketté.*

Oroszországban minden hatodik ember vöröskatona

Vörös amazonok hadserege — Milyen a GPU szervezete? — Politikai kiképzést kapnak az orosz katonák — 1937-ben százezer hadirepülőgépe lesz Szovjetoroszországnak

(A Debreczeni Ujság tudósitójától.)

— ... És aki disznóorrával szovjetkertjeinkben túrkálgatni szándékozik, annak megmutatjuk, hogy van szovjethatalom is! — E szavakkal fejezte be beszédét Stalin a szovjetkomité ezidei plenáris ülésén. Még soha a Kremlből ilyenfajta szavak nem hallatszottak.

Soha diktátor, még Néró sem használt ilyen megvető gőggel telített szónoklatot.

Miért kérkedik Stalin és miben kérkedik. Ez érdekli leginkább a nyugati és keleti országokat.

A proletárdiktatúra fegyveralakulata

Dzersinzki 1917-ben alapitotta meg a világon mindenütt háthorzongató rémtetteiről hírhedt Cseka-t. A Cseka volt a szovjet első fegyveres hadserege. A Cseka később átszerveződött politikai büntető fegyveres organummá. Ki ne ismerné hirből a G. P. U-t? Igy nevezték el. A teljes orosz neve: „Gosudarstwenoje Politiseskoje Uprawlenje",

Létszámát 24—26 millióra becsülik.

Mindenesetre nem vetendő s lekicsinylendő számállomány. Hatalmas szervezete mellett jelenleg mégis a második helyre szorult fegyverhatalom s tekintély tekintetében. Stalin, ahogy beszédjében büszke szavait hangoztatta, a vörös hadseregre s nem a G. P. U-ra gondolt. A vörös hadsereg rendes katonság két esztendős szolgálati évvel. Két esztendős szolgálati ideje alatt

a vörös rekruta katonai és politikai kiképzést kap.

Szolgálati évének leteltével tartalékállományba vonul. Ami annyit jelent, hogy utána azonnal különböző ipartelepeken és gyárakban szakszerüen kiképezik. Különleges állást s megkülönböztetett állást tölt be ezen technikai kiképzés alatt a vörös tartalékos. Jobb ellátást, nagyobb fizetést, szebb ruházkodást kap.

A mozikba, színházakba, varietékbe szabad a bemenetele.

Teljesen díjtalan. Kiképzési ideje után pályázhat a legjobban dotált s legelőkelőbb állásokra. El lehet gondolni ezek után, hogy ma

Oroszországban minden hatodik ember katona.

A vöröskatonát a nyugati és keleti országok egyetlen katonájával sem lehet összehasonlitani. Megkülönbözteti már politikai kiképzése is. Politizálás más országok fegyveres alakulatainál meg nem engedett dolog. A katona ne politizáljon, csak szolgálati kötelességeit teljesitse — mondják a nyugati országokban —, mig a szovjet erre helyezi a fősúlyt.

A tiszteket egy alig látható distinkció különbözteti meg a legénységtől.

A katonai ruházatnak anyaga, színe, varrása, alakja, a cipők, csizmák, fehérneműk a tiszti és legénységi állományban ugyanazon minőségüek. Az egyetlen különbséget a distinkció és a fizetés nagysága képezi. A sorozásnál nem a testnek épsége, vagy egészsége az irányadó, mint inkább a sorozandónak az intelligenciája. A katonai szolgálati idő a huszadik esztendővel kezdődik.

A vörös amazonok

Proletár harcosnők, nevezik szerteszét Oroszországban a női katonaságot. A vörös harcosnők egyforma kiképzésben részesülnek a férfiakkal. 1933-ban a Szovjet felállította részükre női tisztikarukat a Moszkvában székelő katonai főparancsnokságukat. A vörös harcosnők fegyveres alakulata kiterjeszkedik az összes fegyvernemekre.

Az amazon harcosnők a gyalogságnál, gépfegyvereknél, könnyű és nehéz tüzérségnél, bombavetőknél, lángszóróknál, kis és nagy harcirepülőgépeknél kaphatnak kérelmükre beosztást.

Európai szemre furcsán hathatott az idei nagy katonai parádén a moszkvai Vöröstéren a bolseviki Jeanne D'Arc-ok defellirungjai, amint rohamsisakkal, gázálarccal, kézigránátokkal s teljes katonai felszereléssel vonultak a vörös diktátor cézári tribünje elé, hogy lélekben köszöntsék, mint hajdan a gladiátorok a római császárt: „... Ave Dictator, morituri te salutant..."

A helyes napfürdőzés titka a NIVEA

Nivea-Creme: P 0·50—2·00
Nivea-Olaj: P 0·90—3·50
Beiersdorf Vegyészeti Gyár Rt. Budapest VII.

A vörös hadsereg ereje

Ismeretes, hogy a szovjet katonai főparancsnokság nagy haderő felett rendelkezik. Valamennyi korosztály 1,300.000 embert tud zászló alá állitani. 1930-ban 900.000, 1933-ban 1 millió kétszázezer, 1934-ben 2,400.000 volt az ujoncok száma. A huszonegy-negyven évig terjedő tartalék ügyszólván kimeríthetetlen, mivel

mintegy 18.000.000 férfi kapott katonai kiképzést.

Sikorszky lengyel tábornok statisztikai adatai szerint a szovjethadsereg 287 sorgyalogezredből, 97 lovasezredből, 123 territoriális gyalogezredből s 100 helyőrségi szolgálatra rendelt zászlóaljból áll. A szovjethadsereg tüzérségi ereje 1600 különböző kaliberü üteg. Köztük 80 nehéz 32 cm kaliberü, 170 nehéz, 20 cm. kaliberü, 650 tiz és tizennyolc cm. kaliberü és ezernél több ezeknél kisebb kaliberü üteg. Az ütegek mind modernizáltak. A vöröshadsereg tankjainak felvonulása az idei katonai nagyparádén több órát vett igénybe.

A kisebb tankok óránként 100 km-es sebességgel haladnak.

Gyürüdző szerkezetükkel akadályokon tudnak áthaladni s úszószerkezetükkel folyókon átúszni. A katonaság olyan fegyverrel rendelkezik, amely egyszerre 80 lövést ad le minden töltés nélkül. A fegyver súlya mindössze egy és egynegyed kilogramm. A vöröshadseregnek 60 páncélvonata és 10 kémiai ezrede van.

A légi haderő

1932-ben a légihaderő két tipusból állt. A kétmotorú „Ant 9" és az ötmotorú „Ant 14" nevezetü gépekből. Az utóbbi nehézbombavető 2400 lóerejü gép. Óránkénti sebessége 236 kilométer.

1933 nyarán újabb tipust állitottak elő, amelyeket hét motor hajtott.

Óránkénti sebessége 280 km. Motorjainak hajtőereje 4200 PS s 100 személyt képes e gép befogadni. Egy újabb tipus 12 motorral 400 ember részére most épül. A Szovjet légihadereje 45.000 egységet tartalmaz. Repülőgépgyáraiban mindennap újabb 200 darabot állitanak elő. S úgy tervezik, hogy

1937-re harci repülőgépeiknek egységszáma meg fogja haladni a százezret.

Kémiai gyáraiknak tevékenysége minden emberi képzeletet felülmul s büszke kérkedéseik szerint pár óra alatt egész Európát összes városaival meg tudnák semmisiteni...? Igy készülődnek a világtörténelem legnagyobb gazemberei.

Fordította *Auguszt István.*

Ma van a nyilastelepiek népszinmű előadása

(A Debreczeni Ujság tudósitójától.)

A nyilastelepi „Népkör" vigalmi bizottsága vasárnap este 7 órai kezdettel nagyszabású szinielőadást rendez. Szinrekerül Felhő Klári 3 felvonásos énekes népszinmü, amelyet a Népkör mükedvelő gárdája Dudás József főrendező rendezése mellett fog szinre hozni. Ez a lelkes kis mükedvelő gárda fáradtságot nem kimélve, teljes odaadással készül e nagyszabású előadásra. Hogy bizonyságot tegyenek, hogy mint a múltban, most is a magyar kultura derék katonái, akik tudnak lelkesedni a szépért, a jóért és igyekeznek másokba is bele önteni, hogy ezzel is hasznára legyenek szegény megcsonkitott hazánknak, mert bizony hazánk egyik fegyvere a kultura. Erre a nagyszabású és minden tekintetben szépnek igérkező előadásra mindenkit szeretettel hiv és vár a vigalmi bizottság.

A szindarab szereplői: Simkovits Icuka, Szabó Zoltán, Bartus Lajos, Ilyés Margitka, Nagy Irénke, Reisinger Béla, Boda Ferenc, Kovács János, Szabó Ernő, Weszprémy Gyula, Fábián Juliska, Simkovits Gizike, Harangozó Ferenc, Halmi Imre, Buglyó Sándor, Kökényesi Gábor, Bíró Sándor, Cser József, Harangozó Ica.

Az előadás után tánc lesz. Belépődij nincs.

Szobafestő Mázoló és Tapétázó
MUNKÁT OLCSÓN KÉSZIT
SZEKERES TESTVÉREK
FESTŐ VÁLLALATA
DEBRECEN, HOMOK UTCA
122. SZ. TELEFON: 13-13.

---

ebben a jegyben emelkedik egyéni sorsok, embersorsok fölé, ugy kétségtelenül joga van ez életérzésnek ezt a formáját embertársaiba szobrai utján átömleszteni. Medgyessynek majdnem minden szobra cselekvésteleu, legalább is nem drámai. Csaknem vajamenyi egy állapot és nem történés képe. Majdnem mind az el-nem változás, a maradandóság, az időnélküliség sugallója. Érthető, miért választotta legkedvesebb anyagául a köbloklkot. Attól a sortól kezdve, amelyet az „Anya gyermekével" cimü munkája (1918) nyit meg, addig a sorig, amelyet legujabbmüve, a „Pihenő" (1933) zár le, legtöbb müve ilyen sajátságokat mutat.

Ezeknek a munkáknak legtöbbje és a két legutóbb emlitett annyiban lirai természetü, amennyiben a müvésznek nem kellett különleges adottságokkal számolnia, hanem azt véste ki a kőből, ami bensőjét legjobban foglalkoztatta. Van azonban munkáinak olyan sorozata is, amelyeknek alakitásánál számba kellett vennie adott körülményeket. Ilyenek azok a szobrok, amelyeket épületek részére rendeltek meg nála, igy elsősorban a budapesti Széchenyi-fürdő korsós leánya és halász fiuja, azután az a négy fekvő szobor, amelyek a debreceni Déri-Muzeum előtt kaptak helyet, hogy mintegy tolmácsai legyenek a palota tudományos és müvészi rendeltetésének. Az allegorikus szobrok európaszerte széthintett tömérdek sablonja bizonyos mértékben gyanussá tett minden ilyen plasztikai kisérletet. Medgyessy szobrászatának föntvázolt sajátságai azonban ezeknek a fogós feladatoknak megoldásánál sem mondott csütörtököt, ellenkezőleg: e müvei magasabbrendü életmegérzéseknek, a létnek allegóriái, hacsak nem csökkentjük e szónak értelmét üres és elcsépelt formasággá.

Medgyessy legtöbb kereken faragott szobra magános alak. Van azonban tárgykör, amely két alak szerves egységgé forrasztását kivánja, ezek Medgyessy lovas-szobrai. Több izben és éveken át foglalkoztatta a a müvészt ez a magától adódott feladat. Különböző megoldásai közül, amelyek mind Medgyessy szobor-stilusát tükrözik vissza, legközelebb áll egyéni megérzésünkhöz az „Ősmagyar lovas". A sok parádés lovasszobor után, amilyeneket az egész kontinens mühelyei magukból ontottak, jól esik elmerülnünk e mü szemléletében, amely az idők árjából kiemelve, nyugalmas és szerves egységben, a fekete alföldi rög erejével adja az őspuszták lovasát. Az alakitás nyugodt és egyszerü biztonsága, magától értetődése egybevág a ló és lovas felfogásával. A lelki, felfogásbeli processzus és a technikai alakitás szerves egységgé forradt benne.

Medgyessy a müveivel és plasztikai felfogásával helyet biztositott magának a legjobb szobrászaink között. Nemcsak tehetségének köszönheti ezt hanem annak is, hogy nehéz munkával megkereste a maga utját és hogy erről az utról senki kedvéért sem volt hajlandó letérni. Ez az erkölcsi erő nem kevésbé tiszteletreméltó, mint alkotásainak plasztikai értéke. (Magyar Müvészet X. I.)

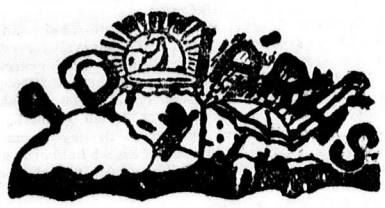
Hirek

1934. augusztus 12. (Vasárnap.)
Prot.: **Klára.** Kath.: **Klára sz.**
1934. augusztus 13. (Hétfő.)
Prot.: **Ipoly.** Kath.: **Ipoly és Kaszián.**

Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Kigyó" Mihalovits Jenő, Piac u. 33, „Muraközy" Preisner Ernő, Piac u. 72, „Sas" Mandel József, Hatvan u. 70, „Csillag" Beke Barna, Árpád-tér 1. „Nádor" dr. Sztankay Aba, Szent Anna u. 64, „Szt. Háromság" Bernáth Miklós, Homokkert, Szabó Kálmán u. 14.

Rendőrségi telefonszám 20—45.
Mentők telefonszáma: 0—4.

Nyugat-Európa és jórészt Közép-Európa időjárása is igen változó jellegű. Hüvös, óceáni levegőhullámok követik egymást, meg-megújuló záporesőket okozva. Hazánk még átmenetileg jó helyzetben van. A felhős égbolt dacára emelkedik a hőmérséklet. Tegnap már keleten 29 fokot is mértek. Egy-két helyen volt kisebb záporeső. Nagyobb mennyiségű csapadék (4—10 mm) a Mátrahegység környékén és az észak-keleti határszéleken esett. A vasárnapi kilátások kissé bizonytalanok. Nekünk is meg kell kapnunk a nyugati légáramlást s egyes helyeken délutáni zivatarokat is. A hőmérséklet nem fog ugyan lényegesen változni, de a hőemelkedés nem folytatódik.

PROGNÓZIS: Délnyugati—nyugati szél, több helyen zápores vagy zivatar, a hőmérséklet keletes alig változik, nyugaton a nappali felmelegedés valószínűleg kissé csökken.

Hulló rögök

Hideg a csókja az őszi holdnak,
Egy nagy koporsón rögök dobolnak:
Szalad a nyár!
Útat tört egy gyilkos, nagy úrnak,
Napok, a rögök egyre csak húltnak,
Sírni de kár!

Forró nyár-csókok még egyre hullnak,
De néha lázón úgy összebújnak
Sok lomb között!
Figyel az Élet a sugdosókra,
Mely lomb-ruhába nagy sugár-csókra
Kiöltözött.

Az Ősz ott bújkál, mint nagy gondolat,
Erőszakosan a zöld lombokat
Csókolja meg;
Múlás szavai föl-fölnevetnek
S kacajos átka az őrületnek
Föl-fölremeg.

Hideg a csókja az őszi holdnak,
Egy nagy koporsón rögök dobolnak
Rögök vernek!
Napok, a rögök, egyre temetnek
Valahol titkon most, most születnek
Nagy szerelmek.

HARASZTI IMRE

— **A volt cs. és kir. 19-ik gyalogezred bajtársi szövetsége** felkéri — az ország minden részéből máris tömegesen érkező érdeklődések miatt — mindazon az ezredben szolgált tiszti és legénységi állománybeli bajtársakat akik Győr és Veszprém vármegyén kívül bárhol az ország területén laknak, és részt óhajtanak venni ezredünk 200 éves fennállításának emlékére szeptember 29. és 30-án rendezendő országos jellegű jubiláris ünnepségeken és találkozón, hogy ebbeli szándékukat az elszállásolás kellő időben való biztosithatása — valamint a szükséges tudnivalók és műsor szétküldése céljából, — pontos címüket rendezőségi irodánkkal — Győr, Royal szálló, Vilmos császár-ut — haladéktalanul közölni szíveskedjenek.

— **Értékes találmány.** Mindenki tudja, hogy mily megbízható szer az Aspirin, fejfájásnál, meghűlés-, rheuma- és mindennemű eredetű fájdalmak ellen. Számos utánzata van, melyek azonban részben csekélyebb hatásúak, sokszor pedig kellemetlen mellékhatásokat fejtenek ki. Az Aspirin-tablettak valódiságát az eredeti csomagoláson és a tablettákon látható Bayer-kereszttől ismerhetjük fel.

Grászinda

Ifj. Márián Endre 10 hónapos korában elhúnyt. Temetése hétfőn délután 5 órakor lesz a Köztemető ravatalozó terméből. A temetést Fehértói temetkezési vállalata végzi.

Özv. Kovács Istvánné Major Juliánna 76. évében elhúnyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Köztemető dísztermében a református egyház szertartása szerinti ima után, hogy előbb elhúnyt férje és István fia hamvai mellett aludja örök álmeit. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái és kiterjedt rokonsága. Lakás: Veres-u. 26. A temetést és exhumálást Csurka Kegyelet temtkezési vállalata végzi.

Hudák Sándorné Tömpe Erzsike temetése vasárnap délután 6 órakor lesz a Köztemető hármas-termében. Lakás: Egymalom-u. 3. A temetést Csurka Kegyelet temtkezési vállalata rendezi.

Molitorisz Józsefné tanító özvegye temetését vasárnap délután félőt órakor Bartha vállalata végzi.

Haláleset alkalmával mindenki győződjön meg, hogy legolcsóbban, legelőzékenyebben a Gebauer temetkezési vállalat szolgálja ki. Árajánlattal, felvilágosítással díjtalanul rendelkezésre áll.

— **A Szent István-héten** ünnepi díszben várja az ország minden Meinl-fióküzlete kedves látogatóit. A debreceni Meinl Gyula fióküzlet különösen nagy súlyt helyez e héten szíves látogatására, amelyre ezúttal tisztelettel megkéri.

— **Gyakrabban lesz kisgyülés a városházán.** Dr. Vásáry István polgármester, aki szabadságáról a hét közepén érkezett meg, már átvette az ügyek vezetését. A szombati polgármesteri értekezleten felhivta a polgármester az ügyosztályvezető tanácsnokokat, hogy a jövőben minden hétfőn gyüjtsék összse a felmerülő ügydarabokat s mindazokban az esetekben, amikor az intézkedés joga a városi kisgyülést illeti meg, gondoskodni kell a kisgyülés összehivásáról. Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert gyakran előfordult, hogy olyan kérdésekben, amelyeknek eldöntését a törvény a kisgyülés hatáskörébe utalta, csak késedelemmel tudtak intézkedni. A jövőben, ha elegendő ügydarab összegyül, minden héten összehivják a városi kisgyülést.

Gyümölcs hámozáshoz

csak **rozsdamentes acél** késeket használjunk. Kapható **FRICK** finom acél áru szaküzletében, Ferenc József út 27.

— **Vasuti igazolványba** fényképeket olcsón és tökéletesen készit Berzéki műterme, Ferenc József-út 38.

— **Felhivás Debrecen házfelügyelőihez.** Felkérjük az összes kartársakat, hogy aug. 12-én, vasárnap délután fél 3 órakor Csapó utca 17. szám alatti színház-átjáró udvarban a Korona-vendéglő termében tartandó gyülésünkre minél nagyobb számban jelenjenek meg. Egyben kérjük a kartársakat, figyelmeztessék fentiekre azon szomszéd és ismerős kartársaikat is, kik talán napilapot nem olvasnak. Betegségélyezési, baleset- és rokkantság esetére való biztosítást, törvényes jakbérszázalék és egyéb nekünk járó javadalmazások eléréséért érdeke minden kartársnak, hogy megjelenjék. A Házfelügyelők „Nemzeti és Gazdasági" Egyesülete debreceni csoportja. Vezetőség.

AUTOMATA

Jancsika (sírva szalad a mamájához): Anyukám — kiáltja — öcsi elnyelt egy 20 fillérest!
A mama: Rémes! Hogy történhetett ez?
Jancsika: Automatát játszottunk anyuskám. Ő volt az automata. Én voltam a bácsi, aki cukrot vásárol. Bedobtam a szájába a 20 fillérest.

— **Dr. Székely Béla** ügyvéd irodáját Piac-u. 30. alá áthelyezte.

— **Orvosi hír.** Dr. Juhász Gusztáv orvos rendelőjét Csapó-u. 51. szám alól Csapó-u. 22. szám alá helyezte át. Rendel: délelőtt 9—12, délután 3—6-ig.

— **Ha majd Ön is rájön, mit tud az „Igmándi", alkalomadtán csak azt fogja használni.**

— **A debreceni vasutasok „Szárnyaskerék"** önsegélyző temetkezési társulat 1934 augusztus hó 19-én rendkívüli közgyülést tart alapszabálymódositás és olvasókör megnyitása tárgyában.

Vigszinház-mozgó

Ma vasárnap és hétfőn utoljára
Vidám kacagó esték!
STAN és PAN
nagysikerü legujabb vigjátéka
A SIVATAG FIAI
Megelőzi: nagyszerű kisérő műsor és
Dollfuss temetése
Előadások: vasárnap 3—5—7—9 órakor,
Hétfő 5—7—9 órakor. Az első előadások mérsékelt helyárakkal.

Háztulajdonosok nagygyülése Debrecenben

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete legutóbbi választmányi és adószakosztályi ülésén foglalkozott a házvagyon legsürgősebb megoldásra váró problémáival, melyek még a novemberi adóbevallások előtt kormányhatóságilag rendezendők. A háztulajdonosi érdekképviseletek már eddig is többrendbeli memorandumot és felterjesztést intéztek az illetékes hatóságokhoz, de az akciónak eddig csak részben volt eredményük, ami nem elégíti ki a súlyos gazdasági helyzetben lévő háztulajdonosokat. Az Egyesület vezetősége ezért a bajok gyökeres és sürgős orvoslása érdekében még az ősz elején Debrecenben háztulajdonos nagygyűlést rendez.

A gyülés előkészítő munkálatai folyamatban vannak. A gyülésre meghiviák a kormány, a város és a társegyesületek képviselőit is.

MAGYARY IMRE
ARANY ÉRDEMKERESZTJE

A világháború kitörésének huszadik évfordulója alkalmából ezer és ezer reminiscenciát elevenitenek fel az ujságok. Amikor végig lapozzuk a húsz év előtti lappéldányokat, a sok-sok vér, ütközet, hősi halál és más szomorúság között egy kedves hir is a szemünkbe ötlik. Arról van szó, hogy I. Ferenc József apostoli királyunk ma húsz esztendeje tüntette ki a koronás arany érdemkeresztel id. Magyary Imrét, a debreceniek hires cigányprimását. Elmondhatjuk, hogy ez volt a legelső hadi kitüntetés a világháború elindulása után, hiszen a mi feledhetetlen Imre bácsink azért kapta az érdemkeresztet, mert a hadüzenet kitörésétől kezdve ezer és ezer sirva-vigadó magyart vidított fel a játékával. Azelőtt csak egy cigányprimás: Banda Marci részesült ebben a legfelsőbb kitüntetésben. A Magyary Imréé ennél is többet ért nemzeti vonatkozásban. Őt valósággal hadi kitüntetés érte és ugyanakkor az a debreceni cigányzenészet is elismerést kapott, amely a Bokákat, Magyaryakat, Ráczokat, Vörösöket és Kiss Bélákat adta a nemzetnek.

— **Német istentisztelet a Nyári Egyetem hallgatói részére.** Kedden, 14-én délelőtt 9 órakor tehát nem 10 órakor, mint ahogy eddig hirdetve volt, a Miklós utcai evangélikus templomban német nyelvű evangélikus istentisztelet lesz: Prédikál Poputh Viktor ny. lelkész. A Nyári Egyetem a német istentiszteletet nem kizárólag a német hallgatók részére állította programba, hanem szívesen hívja a németül értő debrecenieket is a kedd reggeli német nyelvü istentiszteletre.

REMÉNYKEDÉS

— Oh, apa, mikor azt a tréfás történetet elmondtad, a mama csaknem meghalt a kacagástól.
— Hol van anya? Most tudok egy még sokkal tréfásabb történetet.

— **A Pajor-szanatórium** (Budapest, Vas u. 17.) **új olcsó kórházi osztálya.** A Vas-utcai dr. Pajor-szanatórium a gazdasági helyzethez alkalmazkodva, kórházi osztályt nyitott szanatóriumi ellátással, napi 8 pengő ápolási díjjal. A különszobák árait is lényegesen leszállították. Különleges gyógytényezői: rádiumkezelések, bélfürdők (enterocleaner, Darmbad) szívbetegeknek kímélő és pihenőkúrák (elektrocardiograph), szénsavas fürdők stb. Nagyszabású vízgyógy, Zander- és ortopéd gyógytermek, asthmaszobák, sebészeti osztály elsőrangúan felszerelt műtőtermeivel, **plasztikai sebészet, emlőplasztika,** orrkorrekció, **arcmegfiatalítás** (ránceltüntetés) stb., urológiai osztályán a legmodernebb berendezés és készülékek. Szülőosztályán 10 napi legmérsékeltebb átalányárban stb. Tájékozást nyujt szívességből dr. Karácsonyi Ágoston főorvos, Csapó-utca 10. szám.

Uránia

Vasárnap és hétfőn is igazi bomba műsor! 1. **Mind a kettőt szeretem.** Lubitsch mestermüve. 2. **Dalommal kereslek,** az anyai szeretet éposza. 3. **Dollfuss temetése** (hiradóban). Előadások kezdete: ma: 3, 6 és 9 órakor, de folytatólag be lehet menni a filmek kezdeténél 3, 4.20, 6, 7.20 és 9 órakor. Hétfőn: 5, 3/4 8 és 9 órakor, de folytatólagosan be lehet menni 5, 6.15, háromnegyed 8 és 9-kor.

Egyperces interjú

Kertész Dániellel, a KIE ügyvezető elnökével

— Halló!... Halló!... Itt a Debreceni Ujság—Hajdufölde szerkesztősége. Szíveskedjék nyilatkozni a KIE nyári konferenciájáról.

Kertész Dániel:

— Augusztus 17-én, pénteken kezdődik meg a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek nagyerdei konferenciája, amelyre a Tiszántúl több helyéről érkeznek résztvevők. A nyári konferencia gazdag léleképitő programmal zajlik le, úgy, hogy a résztvevők számára nagy lelki gazdagodással szolgál. A tábor rendezősége nagyszabású előkészületeket tett, hogy az a csekély díj, amibe a konferencián való résztvétel kerül, jó befektetés legyen azok számára, akik négy napra ki tudják magukat szakitani a mindennapi életükből, hogy eljöjjenek erre a nagyerdei konferenciára.

— A tábor-konferencia első négy napján, augusztus 17—21-ike közt 17 éven felüli fiatalemberek, augusztus 22—27-ike közt pedig a 17 éven aluli ifjúság vesz részt. A konferenciával kapcsolatos ügyekben a KIE titkári hivatalában (Piac-utca 36., I. emelet) kaphatnak az érdeklődők felvilágositásokat. A konferencia előadásai, eszmecseréi és bibliakörei kiváló ifjúsági vezetők irányitása mellett fognak lefolyni.

KÁNIKULAI HIRSZOLGÁLATUNK

Megüresedett egy sóhordári állás

Miskolcról jelentik: A miskolci s hivatalnál megüresedett egy másodosztályú sóhordári állás. Pályázatok a sóhivatalban kell benyujtani... (A kánikulai hírben az a szenzációs, hogy tényleg igaz s így megcáfolja azt a hiedelmet, mintha a mai világban nem lehetne elhelyezkedni.)

LAPUNKAT TÁMOGATJA, HA ELŐFIZETŐINKNÉL VÁSÁROL.

HIRDETMÉNY

Debrecen polgármestere az alábbi hirdetményt tette közzé:

A Futura Magyar Szövetkezeti Központok forgalmi részvénytársaságnak közlése alapján hirré teszem, hogy a Futura legalább 80 kg-os súlyú 2% idegen keveréknél — melyből több mint mint 1% gabonanem nem lehet —, tiszta, nem tartalmazó, egészséges, száraz, rostált, egységként a Budapesti Áru- és Értéktőzsde szokványnak megfelelő búzát, *Ebes állomáson vasúti kocsiba rakva 13.95 pengő áron* korlátlan mennyiségben felvesz.

A minőségileg jobb búzáért, minta alapján a felelően magasabb ár lesz engedélyezhető. Ha minőségű, kisebb fajsúlyú, a megengedettnél gyobb keverékü vagy rostálatlan búzáért a szványoknak megfelelő kisebb ár lesz fizetendő.

Az árból levonásba kerülhet a feladó állomás felmerülő mérlegdij, kövezeti vám, egyéb illetékek, továbbá piaci vásárlásoknál az árunak vasúthoz való fuvarozásával, gyüjtésével, illetve a vasúti kocsiba vagy hajóbarakással járó, igazolható önköltség. Amennyiben helyi kereslet kívánja keztében fenti árnál magasabb árak alakulnak ki, úgy a „Futura" bevásárló szerveit esetre külön vételi megbizásokkal fogja el. A „Futura" legközelebbi képviselete külön gondoskodik az albizományosok vételi tevékenységének körzetbeosztásáról és a búzavásárlás helyének időpontjának a közigazgatási hatóságok útján hetenkénti közzétételéről.

Debrecen, 1934 augusztus 8.

Polgármester.

Apollo

Ma utóljára
Lil Dagover és **Petrovich Szvetiszlav**
főszereplésével
„MARIA TERÉZIA"
és **Ivan Mosjoukin** híres alakításával
„STROGOFF MIHÁLY"
Előadások kezdete: 3, 6 és 9 órakor, de folytatólag be lehet menni a filmek kezdeténél 3, 4.15, 5, 6, 7.15, 8 és 9 órakor.

A debreceni Nyári Egyetemen minden küllöldi magyarul beszél

Anyanyelvünk, mint a legdivatosabb nemzetközi nyelv — A szőke lengyel leány épolyan lelkesedéssel töri a magyar szót, mint a barnahaju olasz kislány — Egy hórihorgas norvég, aki a fjordok között tanult meg magyarul.

(*A Debreczeni Ujság tudósítójától.*)

Bábelnek, magyar Bábelnek szokás a Nyári Egyetemet nevezni és teljes joggal. 12 európai nemzet fiai és leányai a kontinens csaknem valamennyi nyelvét képviselik. Van azonban ennek a Bábelnek *hivatalos nyelve*, melyen minden hallgató, legyen az akármilyen nemzetiségű, beszél vagy ért, de legalább is szeretne beszélni és érteni. Ez a hivatalos és univerzális nyelv nem a francia, még csak nem is német, hanem a — *magyar*.

Hála a külföldi magyar intézeteknek és hála elsősorban a debreceni Nyári Egyetemnek, kezd érdeklődés felébredni nyelvünk iránt. A világ legkülönbözőbb tájain tanulnak ma már magyarul. Hogy miért és miként? Ezt is mindjárt megtudhatjuk. Itt a jó alkalom a Nyári Egyetemen. Megkérdezzük azokat a külfödi hallgatókat — és ilyenek sokan vannak már —, akik összefüggően magyarul tudnak felelni a feladott kérdésekre.

Mit mond a szőke lengyel leány?

Szőke *lengyel leány* ül mellettem az egyik magyar történelmi órán. Feszült figyelemmel hallgatja az előadót, ki éppen a magyar-lengyel kapcsolatokról beszél. Néha-néha szótárjában lapozgat. Keresi a ritkább, ismeretlen szavakat. Látszik rajta, hogy mindent megért, amit hall. Megkérdem tőle óra után hogy hol tanult magyarul? „*Én Szebenben születtem, Magyarországon. Apám lengyel, anyám szász és mi öt évvel előtt mentünk Lengyelországba. Azután Varsóban van magyar lektor, aki tanít magyar nyelvet. A Korompay Emánuel kapitány úr. Sokan tanulnak ott. Akik most ide jöttek Nyári Egyetemre, mind járt hozzá egy évig.*" Miért tanulnak? „*Szeretik magyar nyelvet és magyar karaktert. Sokan tanulják magyar történelmet Varsóban, mert van professzor, aki adja elő.*"

A lengyelek csakugyan mind tudnak egy keveset magyarul. A lányok többet. Mikor a hortobágyi csárda cigánya a magyar fiúkat rikatta a száraz fájával, nekik is meg-meg mozdult az ajkuk. Ők is énekelték a szerelmes magyar nótát: „Nincsen annyi tenger csillag az égen...", vagy a vígat: „Debrecenbe kéne menni..."

Berlini diák, aki tökéletesen beszél magyarul

Az idei tanfolyamokon a *németek* képviseltették magukat a legnagyobb számban. Számbelileg magyar tudásuk is felülmulja a többiekét. A berliniek közül megkérdek egyet. A berlini Magyar Intézetben tanult. Büszkén vallja, hogy ő *Farkas professzor úr tanítványa*. Egy lipcseihez fordulok. Ő tud a legtöbbet valamennyi közt. Orvostanhallgató. Magyar diákbarátjával lakott együtt és az ő kedvéért tanult meg magyarul. Mégpedig olyan jól, hogy a többi német azt kérdezte tőle az első napon, hogy hol sajátította el úgy a német nyelvet.

A biciklis norvég

Menjünk egy cseppet északabbra, a *fjordok hazájába*, kik szintén elküldték fiukat Debrecenbe. 190 centiméter magas, szőke. A szemei mindig a távolt látszanak keresni. Kerékpáron jött Magyarországba Norvégiából és közben a bodeni tavat is megjárta. Beszédében alig érzik valami idegen hangsúly. Magyar mondatai választékossággal valósággal megszégyenítik az embert. A Hortobágy közepén például így szól hozzám a gulyásokra mutatva: „*Ki az a férfiú, ki a rónaságon halad amott?*" Kérdezősködésemre elmeséli, hogy Oslóban a finn-ugor nyelveket tanulmányozza. A magyarhoz legelőször Párisban jutott hozzá. „*Tudja, a magyar nagyon utazó ember. Mindenütt találom magyart a világon.*" Most van először Magyarországon. „*Oh, nagyszerű itt! Csak a hegyek! Akarnék sokkal több hegyet, mint itt van.*" Hazája égbenyuló hegyóriásairól beszél lelkesedve. A pásztorkunyhóról a hegyek alján, hol magyarul tanult és szorgalmasan készült magyar útjára. „*Ekivül lehetetlen lett volna jönni és annyi hasznot kapni az előadásokról. A szavakat csak tudja az ember, de éppen a kapcsolatokat nehéz érteni. Az már egy gyakorlati dolog*" — vigasztalja magát. Igaza van. És neki nem probléma a gyakorlat. A szimpatikus norvég fiúval minden magyar élvezettel és örömmel társalog.

„Már egészen itt vagyok!" monja a szép olasz leány

Utoljára hagytam, akivel kezdeni kellett volna ezt a pár sor írást. De hisz az ostor is végén csattan. No meg a tromfot is a végére tartogatja még a kezdő játékos is! Arról a kis *olasz leányról* van szó, aki már többször volt Debrecenben a Nyári Egyetemen és annyira megkedvelt bennünket, hogy most magyar nyelvmesteri vizsgát óhajt tenni. „*Két éve is voltam itt, de csak keveset tanultam. Mindig strandoltam. Az idén már egészen itt vagyok. Császár tanár úrnál. Júliusban tanultam magyar történelem, geografia, művészet, irodalom, mindent. Szorgalmasan járok magyar órákra Wallisch professzorhoz. A végén vizsgát is fogok tenni magyarul.*" „*Szegény én!*" ... — tréfálkozik a barna olasz leány.

Sokáig lehetne és kellene folytatni a listát. Az egész ujság sem volna talán elég felsorolni, hogy kik, hol, miért tanultak és tanulnak magyarul a Nyári Egyetem külföldi hallgatói közül. Idejövetelük is már felkeltett érdeklődés jele. Ha pedig egyszer nyelvünkön keresztül megismernék bennünket, soha el sem felejtenek és öntudatlanul is a magyar igazság útját építik...

A debreceni Gazdasági Akadémia öt tanárát előléptette a Kormányzó

(Debreceni Ujság tudósitójától)

Debrecen egyik büszkesége a m. kir. gazdasági akadémia és annak tudós tanári kara, amely magasztos hivatását évtizedek óta pártatlan odaadással és az egész ország mezőgazdaságának javára teljesiti. Az öreg Alma Mater falait immár másfélezer oklevéles gazda hagyta el és az izmos tölgy évről-évre gazdag terméssel szórja be a magyar televényt.

Nagy érték ez a mi gazdasági akadémiánk, mert nagy emberei voltak és mint egy csodálatos mágnes vonzza magához azokat, akik tudásuknál, ratermettségüknél és tehetségüknél fogva vezéralakjai az agrártudományoknak.

Méltán fordult most is az ország figyelme akadémiánk felé, hiszen a legmagasabb helyről jövő elismerés fényе aranyozza be falait: tudós tanárai közül többen áldásos munkásságuk elismeréséül kormányzói kinevezésben részesültek. Kötelességet teljesitünk akkor, amikor az elismerés zászlóját mi is meghajtjuk a kinevezettek előtt és — ha vázlatosan is — de megemlékezünk azoknak a kiváló tanároknak az érdemeiről akik most kormányzói kinevezésben részesültek.

Dr. Rácz Mihály

Alig féléves időközökben, egymasután háromszor részesült legmagasabb helyről jövő kitüntetésben. Gazdasági főtanácsos, c. gazd. akadémiai igazgató, voltak magasra ivelő karrierjének rövid állomásai és most, amikor az V. fizetési osztályba való előléptetéséről számol be a hivatalos lap, csak azok csodálkoznak az ujabb elismerésen, akik nem ismerik e nagy tehetséggel megáldott tanár tudásának sokoldalusságát, agilitásának lendületét, és azt a páratlan pedagógiai érzéket, amellyel közel három évtizede áll a hazai állattenyésztés szolgálatában. Tanár, tudós, szervező: talán ezzel a három jelzővel tudnánk sokrétü egyéniségét felvázolni és amikor munkásságáról szólunk, elsősorban tanári működéséről kell megemlékeznünk. Generációkat nevelt fel a legujabb kutatásokat figyelemmel kisérő, magasszinvonalu előadásaival, amelyekben az exact tudományosság a praktikummal eszményi összhangba olvad. És hogy mit jelent igy tanitani, azt legszebben volt tanitványai igazolják, akikbe beleplántálta tudásának gazdag kincseit és akik évtizedek után is szeretettel emlékeznek meg róla.

De nem lenne teljes a róla alkotott kép, ha szervezői munkásságát figyelmen kivül hagynánk. Jelentős részben az ő érdeme az ország összes nevesebb tenyésztőjét magába foglaló Mangalicatenyésztők Országos Egyesületének megalapitása, de nem kis érdemet szerzett magának a Franciaország felé irányuló juhkivitel megszervezésénél sem, amikor párisi tanulmányutjairól gazdag tapasztalatokkal hazatérve helyes alapokra fektette az eddig elhanyagolt hazai juhexportot.

Stolp Ödön

M. kir. gazdasági főtanácsos, gazd. akadémiai r. tanár az V. fizetési osztály jellegét kapta. A hivatalos lap szürke tudósitása egy nagykoncepciójú, európai látókörü tanár kitüntetéséről számol be, aki a mezőgazdasági üzemtan és számviteltan müvelésével katedrájának becsületet, saját magának osztatlan elismerést, megbecsülést és rokonszenvet érdemelt ki. Hallgatói azt mondják: szigoru, de igazságos ember és akik az élet nagy vizsgáját sokszor éppen a tőle nyert tudás segitségével sikerrel abszolválják, hálával és szeretettel emlékeznek meg róla. Tudásának sokoldalusságát hatalmas elméleti felkészültségén kivül az a számtalan tanulmányut teszi érthetővé, melynek kapcsán Európa csaknem minden országának mezőgazdaságát megfigyelte. Külföldi utjai során legutóbb Itáliában a fascista kormány meghivása folytán az olasz mezőgazdasági viszonyokat tanulmányozta és amelyről — hatalmas sikerrel az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben számolt be több előadásban. Társadalmi téren önzetlen munkása a magyar athletika ügyének és mint a Magyar Athletikai Szövetség keleti kerületének képviselője tevékeny részt vesz a Tiszántul és főképen Debrecen sportéletében.

Dr. sarkadi Kesztyüs Lajos

akadémiai rendes tanárnak a VI. fizetési osztályba történt kinevezésével az üzemtani és agrárpolitikai tudományok kitartó, eredményes és országos viszonylatban egyik első munkását, az ugynevezett üzleti tudományok kiváló professzorát honorálta az államfő. Debreceni beosztását megelőzően a keszthelyi akadémia gazdaságának volt kitünő vezetője, ahol üzemtani irányban végzettszakirodalmi munkásságával is feltünést keltett. Debrecenben az OMGE. segitségével megszervezte az akadémiai számtartási központot, amelyben két asszisztensével eddig mintegy 200 nagy, közép és kisgazdaság jövedelmi eredményeit dolgozta fel, a magyar agrárpolitika irányitása végett, amely munkásságáról évről-évre értékes könyvekben számol be. Nagyjelentőségü munkásságának áldásait különösen a Tiszántul és a Tiszajobbpart mezőgazdáira terjesztette ki. Mint tanár, komolyságáról és szabatos előadásairól közismert. Szigoru ember, de hallgatóinak tárgyilagos, igazságos elbirálója. Több tudományos társaság valamint Debrecen város törvényhatóságának tagja, a református egyház tanácsosa.

Dr. Hauser János

A növénytermelés és növénynemesités tanára, aki most lépett a VI. fizetési osztályba. Dr. Hauser a csendes elmélyedés és az exact tudományosság embere. A tanári pályára szinte predesztinálja kiváló előadóképessége, mellyel a legelvontabb tudományos tételekbe is beleviszi az élet lüktetését és egyszerü eszközökkel magyarázza meg a növénynemesités bonyolult problémáit. Fő működési tere a buzakérdés, melynek megoldásán teljes tudományos aparátussal felszerelt laboratóriumában évek óta dolgozik, de előharcosa a magyar zöldmezőmozgalomnak is, amennyiben a nagyjelentőségü legelő és rétmütrágyázási kisérletek ellenőrzése és tudományos feldolgozása az ő kezébe van letéve. Munkássága kiterjed a növénynemesitéssel kapcsolatos legelvontabb mathematikai módszerekre is, az ő könyve az első összefoglaló magyar „Biometria", amely a tudományos világban osztatlan elismerést aratott.

Puskás Károly

A legfiatalabb azok közül, akik kormányzói kitüntetésben részesültek. Gazdasági akadémiai c. r. tanár, aki jelenleg az akadémia gazdaságában teljesit szolgálatot. Mint egészen fiatalember vonta magára a szakkörök figyelmét nagy tudományos felkészültségre és önálló, eredeti gondolkozásra való tanulmányaival és cikkeivel, amelyekkel főképen a növénytermelés és üzemtan szakirodalmát gyarapitotta. Puskás Károly meg is felelt annak a várakozásnak, mellyel a tudományos világ további működése elé nézett és önálló tanulmányainak, szakcikkeinek, dolgozatainak, előadásainak egész sora bizonyitja tudásának mélységét és elgondolásának eredetiségét.

MAGYAR ORVOS IRODALMI AJÁNDÉKA!

Az ember harca a civilizáció rabságában

ÚSZTÓN. KULTURA. ILLUZIÓK

Irta: dr. GARTNER PÁL.

A tartalomjegyzékből: Életösztönzavarok társadalmi és lelki okai. — Uj embertípus. — A kultúrember illuziói. — A halál mint büntetés. — Életösztönök és halálösztön. — Az érvényesülés lélektana. A szociálisan boldoguló lelke. — Az akaratanyag forrása. — Nőmozgalmak. — A boldogságra teremtett ember. — Az erkölcs relativitása. — A kultúrember babonái. — A gyermekség látszat-gondtalansága. — A lelki szorongás a társadalmiság érdekszolgálatában, stb. stb. ÁRA CSAK P 1,80.

MEGVÁSÁROLHATÓ: A DEBRECENI UJSÁG FIÓK-KIADÓHIVATALÁBAN, JÓZSEF KIR. H.-U. 2. SZÁM.

Abbazia Palace Hotel Bellevue

Közvetlenül a tengerparton a strandfürdő átellenében. Leszállított pensióárak. Hosszabb tartózkodásnál és családoknál kedvezmény. Teljes pensio összes mellékköltségekkel már napi 11 pengőtől. Pengőbefizetés. Felvilágosítás és szobarendelés Budapesten, az állandó irodában: Carlton-szálló (Te efon: 889—70).

Autóját, traktorját, motorkerékpárját

Postarik-nál

javittassa.

Nyil-utca 15.

A református templomokban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Magyar Bertalan, délután 5 órakor Szőke Mihály. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Kovács József, 11 órakor dr. Farkas Ignác, délután 5 órakor Kovács József. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Bíró Béla. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután 3 órakor Márki Kálmán, Ispotály-templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Kiss Ferenc. Homokkert délelőtt 10 órakor Kalas Ferenc, délután 3 órakor Orosz János th. Kerekestelep délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre, délután 3 órakor vitéz Szabó Endre. Csapókert délelőtt 10 órakor dr. Dancsházy Sándor, délután 3 órakor Melegh Dániel th. Nyúlas délelőtt 10 órakor Tamás Ferenc. Téglaskert délután 3 órakor Kulcsár Lajos th. Wolaffka-telep délután 3 órakor Kalas Ferenc. Egyek délelőtt 10 órakor prédikál és úrvacsorát oszt Siposs Imre. Nyíjastelep délután 3 órakor Papp Imre.

A római katholikus templomban:

Rendes vasárnapi szentmiserend. Misék a főoltárnál reggel 6, 7, 8, 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. Fél 10 órakor nagymise, utána szentbeszéd. Utolsó mise fél 1 órakor. Délután szentolvasó.

A görög szertartású római katholikus templomban:

Rendes vasárnapi szentmiserend. 7 órakor reggeli istentisztelet, 9 órakor katonamise. 10 órakor nagymisét mond és prédikál Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Délután vecsernye.

Az evangélikus templomban:

Délelőtt 10 órakor istentisztelet. Kedden, augusztus 14-én délelőtt 10 órakor istentisztelet a Nyári Egyetem németnyelvű hallgatói részére. Mindkét alkalommal prédikál Poputh Viktor ny. lelkész.

Németh Garage
autó, motorkerékpár és műszaki cikkek szaküzlete.
Olcsó motalkó és olaj
FISK
gummi körzetképviselete.
Személy és teherautó fuvarozás éjjel, nappal megrendelhető.
Miklós-utca 49. Telefon: 17—71.

Vasárnapi írások

Széchenyi reformált jeligéje a debreceni kollégiumi anyakönyvtár vendégkönyvében

Gróf Széchenyi István „Hitel" című könyvének zárószavai: „Magyarország nem volt, hanem lesz". Tizenhat évvel később, debreceni látogatásakor, valószínűleg az itt nyert kultúrális értékekre gondolva, revizió alá vette — iskolai tankönyvekbe is bevett — jelmondatát és a kollégiumi anyakönyvtár vendégkönyvébe ezt jegyezte be:

„Magyarország rosszul volt, meglehetősen van, jobban lesz."

Szembetűnő a két jelige közötti észlelhető értelmi különbség. Magyarország „meglehetősen van", tehát nem „volt". Mikor Széchenyi ezeket a sorokat a vendégkönyvbe bevezette (1846 aug. 5-én), a vége volt regéci herceg Brezenheim Ferdinánd, küzdve a magyar szóval, de hevülve Széchenyi szép nyilatkozatától, ezt irta alá: „Adjon az Isten", azaz Adja az Isten, hogy úgy legyen, amint Széchenyi hittel elgondolja. A kollégiumi anyakönyvtár vendégkönyvének Széchenyi reformált jelmondata az első bejegyzés.

A két és félszázer darabot meghaladó könyvtárban — nagy a valószínűség amellett —, hogy Lugossy József nyelvész-professzor, akadémikus, könyvtárnok kalauzolta Széchenyit a könyvtár megtekintésében s így ő lehetett a vendégkönyv megnyitó szavainak első szemlélője.

Nemzetépítő munka folyt Debrecenben. A kollégiam bevilágította a nagy Alföldet és az innen kibocsátott őrtállókat a saját képére és hasonlatosságára formálta. Ezt látta a társadalmi nagy reformátor s ezért vallotta: Magyarország „meglehetősen van". Ez a hitágazatbeli megállapitás Debrecen dicsérete mellett szól.

Tudósok, államférfiak, költők, írók, tisztviselők, polgári rendenlevők, diákok az ország legtávolabb fekvő iskoláiból, legátusok, külföldi látogatók, közel húszezer név bejegyzését őrzi a vendégkönyv. Bazil Metakta, tilisi leánygimnáziumi tanár dicsérő szavai szerint: „szentkönyv" (1909 október 5.)

A múlt század negyvenes éveiben látogatói voltak a könyvtárnak: Beöthy Ödön, Biharvármegye (Debrecen idetartozott) híres követe (képviselője) Szőnyi Pállal, később a pesti ref. gimnázium alapitója a Tisza családdal: Tiszáné, László, Kálmán, Lajos, Domokos, Arany János (Tisza Domokos nevelője, — 1846 szept 15.)

1849-ben hónapokon át a magyar parlament mindkét háza Debrecenben gyülésezett. Több képviselő nevével találkozunk a vendégkönyvben. Kossuth kormányzó, Petőfi honvédkapitány nevével sehol. Kossuth nővérének egy teljes lap őrzi bejegyzését:

Ruttkayné Kossuth Luiza, Turin, Olaszország. 1890 VIII|25. A látogatási idő bejegyzési formája.

1896 dec. 17-én Giuseppe Basso olasz orvos, Kossuth Lajos volt háziorvosa látogatta meg a könyvtárt.

Hegedüs István egyetemi professzor, Pápay József és Darkó Jenő bölcsészkari tagok félavatásakor (1909 márc. 25.) látogatták meg a könyvtárt, ezt jegyezte be a vendégkönyvbe: „Gyümölcsoltó ünnep napján a debreceni egyetem gyümölcsfája oltása ünnepének a bölcsészeti kar két jeles tagjának félavatása alkalmával látogattam e könyvtárat, mely a mult pantheseinek ihletével hatott meg". Dr. Pruzsinszky János budapesti tanár bejegyzése: „Egy új magyar tudományegyetem szükhelye Debrecen lehet".

Dr. gyöngyöshalászi Vadász Károly György óhaja: „Megtekintettem egyházunk e fényes kollégiumának könyvtárát s mi közben szemeimet a múlt dicső emlékein legeltetém: önkéntelenül is az az óhajtás kelt szivemben, bár adná az Isten, hogy mihamarabb egyetemi rangra emeltetne, — kapná meg az őt megillető diszt ősi főiskolánk".

Dr. Barabás Béla szilágysomlyói országgyülési képviselő, Aradon imént meghalt lelkes magyar, a politikai mező zivataros állapotára gondolva (1913 jún. 5.) irta: „Magyarország volt, de hogy a jelen nyomorúságos viszonyok után lesz-e? Ez a nagy kérdés! De az élő hit virraszt nemzetünk felett". Barabás aggodalmas érzést fakasztó szavaira dr. Vrabélyi Vilmos főorvos ezt válaszolta: „Magyarország lesz! — ha voltának, helyzetének tudatára ébred!"

A vendégkönyv alkalmul szolgált hazafiui elgondolás kifejezésére és családi érzés fakasztására, erre példaadásul szolgál a következő nyilatkozattétel: marossállyei Kacsoh Lajos m. kir. államvasuti felügyelő Budapestről: áldott emlékezetü édesatyám néh. marosselyei Kacsoh Lajos volt belsősomogyi egyh. megyei esperes, kisbajomi lelkipásztor és a dunántuli ref. egyh. kerület generalis notáriusának holtáig hálás kegyelettel szerzett „alma matere": a debreceni collegium és nagyértékü könyvtára megtekintésére ide zarándokolt kis unokájával, a dicsőülteknek dédunokáival kinek nevét hálás emlékezet okáért vele itt beiratta: Kacsoh Margitka III. oszt. tanuló. Ennek a bejegyzésnek lélkijóságról tanuskodó becsét elvitatni nem lehet. Családi körben, unoka fülehallattára, mennyi sok jót beszélhetett el a nagyapa a debreceni „alma mater"-ről? Az más erről tanuskodik. (1907. szept. 30.)

Érdekes látogatója volt a könyvtárnak 1906. aug. 8-án Wienből: Arthur Freiherr von Pflanzer Baltin, a világháborúban (az oroszok ellen viselt) keleti front egyik vitéz tábornoka. Egy idáig Sziget volt állomáshelye. A lengyel ifjak dalköre, közöttük Lukaszkievicz Zsigmond, az „Bem-ünnepély" rendezőbizottságának főtitkára. 1905. szept. 17-én látogatták meg a könyvtárt. 1907. ápr. 14-én a debreceni függetlenségi nyilatkozat ötvennyolcadik évfordulóján tizennégy akadémiai hallgató tett hódoló látogatást.

Szilágyi Dezső nagyváradi diákkorában, Zilinszky Mihály szarvasi tanárkorában látogatták az anyakönyvtárat. Érdeklődésük sejtetni engedte a későbbi egyetemi tanárt, államférfit, bölcseleti irót, államtitkárt.

A színművészek közül Prielle Kornélia (születési helyét emléktábla jelzi Szigeten) Laborfalvy Róza, Hollósy Kornélia nevekkel találkozunk, Hollósy nincs rokonságban az örmonycsaládból származott Hollósy István és Simon festőművésszel. A színművésznő Korbuly Bogdán leánya, aki 1830-ban változtatta meg nevét Hollósyra, amikor I. Ferenctől gertenyei előnévvel donatius nemességet kapott.

Szilágy István akadémikus történész, Arany Jánosnak irói pályára édesgetője, Kerkápoly Károly, Arvay József, Szathmáry György tanár, később országgyülési képviselő, miniszteri tanácsos Trefort miniszter mellett, gróf Zichy Jenő a nagy kaleti utazó, Izsó Miklós szobrász, Lévay József miskolci tanár, irő, költő, Orbán Balázs a Székelyföld legnagyobb irója, Beöthy Zsolt, Ábrányi Emil, Péterfy Sándor tanár, az Eötvös-Alap megszervezője, kiváló pedagógus, tanügyi iró és még nagyon sok kiváló szellemi munkása a magyar életnek rendszeres találkozót a kollégiumi anyakönyvtár emlékkönyvében.

Szemelvényünket Fejtényi Far. János, sz. Benedekrendi pap s tanár szavaival zárjuk: „Egyesülés, béke és szeretet ugy polgári, mint egyházi társulatnak legszilárdabb alapja". Ez a nemes gondolkozásu egyén a mult század negyvenes éveiben valiotta igéit. Helytállók ma is.

Bökényi Dániel.

NYÁRI ZSONGÁS

Zsong a nyárr rengeteg
Zeng a napsugár.
Sárga buza megremeg,
Sarlajára vár.
Napraforgó napba néz.
Lepke mondja: rózsamez.
Buza mondja: nyár.

Rád szakadt a nyár, szivem,
Forrón, gazdagon.
Buzafürtös földeken
Érik asztagom.
Bókol már a telt kalász,
Közeleg az aratás:
Delet ér napom.

Csorduló nyaram delén,
Fönn a hegyfokon,
Szerteszét merengek én
Völgyön, partokon.
Mostan mindent értek én,
Most az élő földtekén
Minden fű rokon.

Lelkem élő lant-ideg,
Most be jó neked!
Minden, minden a tied:
Földek és egek!
Zsong az ég-föld-szív zenét,
Emberét és Istenét:
Zsongd ki mélyedet.

SIK SÁNDOR

BE KELL JELENTENI A VÁROSBA BEHOZOTT FOGYASZTÁSI ADÓKÖTELES CIKKEKET

Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termett, vagy vidékről akár tengelyen, akár vasúton, akár posta útján a város területére behozott fogyasztási adókötelés cikkeiket — bor, sör, hús és szeszes italokat — a behozataltól számított 24 óra alatt a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város összes lakosságával, hogy az összes behozatali utakat fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartja és a bejelentés elmulasztása jövedéki tilhágást képeznek minden a mulasztó a be nem jelentett fogyasztási adókötelés cikk után járó fogyasztási adónak nyolcszoros összegéig terjedő bírsággal elmarasztaltatik. Debrecen, 1934 augusztus 8. *Városi adóhivatal.*

Szülők, vigyázzatok gyermekeitekre!
Szülők és nevelők! Ösmerjétek meg a mai ifjúság lelki életét!
HOGYAN ÉLJEN A MAI IFJUSÁG?
A szexuális függetlenség hasana, kára és tanulságai. Irta: dr. WALLENSTEIN ÁRPÁD. ÁRA: P 2.—
A SZERDÜLŐ KOR ÉS AZ ÉRETTSÉG KORA. (Üzenet az anyáknak). Irta: dr. W. Stekel tanár. ÁRA: P 3.50
LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS GYOGYITÁSA.
Irta: dr. GARTNER PÁL MEGORVOS. ÁRA: P 3.50
SOK SZERENCSÉTLENSÉG, bánat elkerülhető, ha e kitünő művek értékes tanácsait, — melyek a lelki nevelés és vezetés nehéz kérdéseiben nyujtanak segédkezet — a szülők és nevelők elfogadnák.
Fenti művek beszerezhetők: a DEBRECENI UJSÁG Békkiadóhivatalában, József királyi herceg utca 2. szám.

Jegyzetek Medgyessy Ferenc művészetéhez

Irta: LYKA KÁROLY

Éppen negyedszázada van annak, hogy Medgyesi Ferenc először állitott ki szobrot Budapeten. Akkor végezte el tanulmányait Párisban a Julian-iskolában és az Ecole des Beaux-Arts-ban. Firenzében pedig közelebbről megismerkedett a renaissance nagy szobrászaival. De sem a két francia intézet, sem a rennaissance-város nem hagyott művészetében látható nyomokat. Ösztöne másfelé vonzotta: a nagy gyüjteményekben megismerkedett olyan kőmunkákkal, amelyeket kissé félreérthető mesterszóval primitivnek szoktak mondani, ó-egyiptomi kőfaragásokkal s azokkal a görög szoborművekkel, amelyek megelőzték a periklészi kort. Nyilván ezek csalogatták a kő felé s a nagy egyszerüség, amely szinte sugallón árad ezekből a művekből, visszhangot kelthetett olyan emberben, aki az egyszerü életformák városából, Debrecenből került elébük.

E hatások alatt szakitott tanulmányaival, amelyek a festészet körébe tartoztak. Sőt szakitott még előbb egy életpályával is: Medgyessi ugyanis nagyon akarata ellenére lege artis megszerezte az orvostudori diplomát is, amelyet persze sohasem használt. Szobrászi pályája tehát a harmadik, de a legkiadósabb is, mert e negyedszázad alatt nagyszámu szoborművel bizonyitotta be, hogy a sors is erre teremtette.

Ebből a multból két veszedelmes terhet hozott magával legujabb életpályájába. Könnyen elképzelhető, hogy valaki, aki valóban festői felfogással alakit képeket és szemléli a körülötte nyüzsgő életet: szobrászatában sem lesz képes magából kivetni a festőiségre való hajlandóságot. Medgyessynek azonban sikerült. Mert nagyon kevés szobrászunk van, aki ugy megtisztitotta plasztikai munkáit minden festőiségtől mint ő. A másik veszedelem orvosi tanulmányainak emlékei felől fenyegette. Az orvos a maga exakt vizsgálódásainak közepette gondossággal tanulmányozza minden apró izom fekvését, alakját, tapadási pontjait, funkcióit, megállapitja mindezeknek „szabályszerüségeit" és ami ettől eltér, már rendetlenséget, hibát, bajt jelent számára. Ennek az álláspontnak helyességét klinikai szempontból senki sem fogja kétségbe vonni. Mihelyest azonban a felfogásnak és szemléletnek ezt a módját valaki a szobrászatban is alkalmazná, olyan átértékelésnek kellene alávetnie a régibb és ujabb remekművek egész seregét, amelybe bizonyára nem tudna senki sem belenyugodni. Kitünnék, hogy a művésznek szabad, sőt gyakran kell is a „normális szabályszerüségektől" eltérnie, ha ezzel az eljárással valamely telivér plasztikai cél jobban valósitható meg. Innen van, hogy gyakran nagymüveltségü orvosok is fejcsóválva szemlélik régibb és ujabb szobrokon a „normális" testarányok elbillenését, combok, lábszárak, karok megvastagitását, valamely contraposto merész tulzását és hibának tekintenek olyan formaadást is, amelyeket a szobrász a maga különleges céljaiból téritett el a klinikai „szabályszerüségtől. Medgyessy is átesett ezeken az anatómiai tanulmányokon, de szerencséjére szobrászösztöne csak azokat a fontos elemeket szivatta fel vele, amelyek valóban szobrásziak is: a testnek organizáltságát, funkcióképességét, nagy és tömör épségét. Sikerült tehát itt is a tiszta plasztikai értékeket sértetlenül átmenteni uj és végleges pályájába.

Már legkorábbi kiállitott müvein is ezen az állásponton találjuk. A „Gondolkodó" ((1911) szinte maga a kötömb, amelyen jól megérzik a szikla ereje és sulya. Ennek megfelelően tagozatai hatalmasra dagadtak, zárt együttesbe tömörülnek, a köblokk sehol sincs áttörve, a körvonalak monumentálisan egyszerüek. A bokák és karok érzéki raffinált finomsága kivetve, minden, amit zsurokon és bálokon szépnek szokott minősiteni az éppen uralkodó divat, számkivetve. Egy őslény sulyos ereje pihen itt önfeledt tétlenségben.

Ebben a korai munkában már sok olyan sajátság jelentkezik, amelyeket tovább fejlesztett és fejlesztett is a művész.

Ehhez tartozik a köblokk erejének a megőrzése. Sokszeréves hagyomány ez, amelynek jelentőségét leginkább a barokk és ujabban az ujbarokk szobrászata ejtette el vagy legalább is gyengitette. Medgyessynek is van köszobra, amely ne hangsúlyozná külön nyomatékkal a tömb zártságát, áttörhetlen erejét, hajthatatlanságát. A kő nála tömör lóban kő marad, amelyet vésőjével (mindig sajátkezüleg vés) gyakran csak alig rustirozott megmunkálni, hogy kőszerüsége még beszédesebb legyen. De van-e mindennek valami mélyebb célja? Bizonyára van. Mert ha jeles tehetség ilyenmódon sátánkodik az ő anyagával, olyan sajátságokkal rendelkezik, amelyek kétségtelenül monumentális művét, amelyek kétségtelenül monumentális művészi hatásuak: lapidáris egyszerüséggel, nyugalom, rend, organizáltság, tömör épség, szerüség, szunnyadó erő és örök váltig lanság sugallásával vagy ereztetésével. Síremlék céljaira komponált gyászoló nőalakok, magános vagy reliefbe szerkesztett aktok, a dekorativ célokra készült fiú- és leányalakok mind ezeket a sajátságokat mutatják.

A szobrászat bizonyos ősi jegyei is alakban is jelentkeznek Medgyessy egyes kőmunkáiban. Igy legtöbb szobra egy nézőpontra van beállitva, tehát tágabb értelemben frontalitás az uralkodó. Ez mindig ellenére ott, ahol a szobrász nem valamely izgalmas cselekményt, hanem a nyugalom állapotát, nem egy pillanat hevét, hanem az idő feletti mát szinte kikapcsolva, a rendületlen állapotát, az el nem mulás, az örök jelen ezét akarja tolmácsolni. Ha ez magatartása művésznek is világszemlélete, ha va-

TESTÉDZÉS

A Szent István ünnepi debreceni futballtorna lesz az idén az ország egyik legnagyobb sporteseménye

A Szent István király kettős ünnepén a debreceni Stadionban megrendezésre kerülő futballtorna, tekintettel a résztvevő csoportokra és a máris mindenfelől megnyilvánuló hatalmas érdeklődésre, — egyike lesz a legnagyobb szabású eseményeknek úgy sportbeli, mint társadalmi szempontból, ami a sportévadban nemcsak Debrecenben, hanem országos viszonylatban is előfordult.

A kétnapos körmérkőzés oly rendkívüli értékű futballcsemegének számít, hogy szinte magától értetődő az a nagy érdeklődés, amely máris megnyilvánul nemcsak Debrecenben és a Tiszántúlon, hanem a fővárosban is, ahol a Hungária mint résztvevő van érdekelve.

Rendkívüli az érdeklődés a megszállott ruténföldön is, amelynek bajnokcsapata, a FC Russj szintén részese a tornának.

Ungvárról és a környező városokból máris tömeges jegyigénylések futottak be a rendezőséghez. A körmérkőzés programja a következő:

A mérkőzés első napján, 19-én, vasárnap délután 3 órakor FC Russj—Bocskay, fél 5 órakor Vienna—Hungária. Szt. István napján délután 3 órakor Hungária—FC Russj, fél 5 órakor Bocskay—Vienna.

A körmérkőzés mindkét napjára érvényes kombinált jegyek igen olcsó elővétele máris megkezdődött a Svetits-palota dohánytőzsdéjében.

Rimanóczy-serlegmérkőzések

A vasutas pályán szombat délután rendezték meg a Rimanóczy-serlegmérkőzések második fordulóját. Eredmények:

DEAC—Textilgyár 3:1.

Villanygyár—Dohánygyár 9:0.

Szerdán délután ugyancsak a vasutas pályán lesznek a döntő mérkőzések, amikor is a tegnapi győztesek egymással az első, második helyért, míg a vesztesek a második helyért fognak egymással mérkőzni.

A Stadionban ma délelőtt kezdődik az atlétikai országos vidéki bajnokság

Ma délelőtt 9 órakor veszi kezdetét a Stadionban a nagyszabású atlétikai mérkőzés, melyen a vidéki kerületek legkiválóbb atlétái mérik össze erejüket a vidéki hegemóniáért s azért a nagybecsű helyezésért, melyet mint vándordíjat a legtöbb győzelmet, illetve pontszámot elért kerület fog eltudni.

A nagyszerű sportot igérő verseny iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Eszperantó úszóbajnokság Debrecenben

A debreceni „Török Péter" eszperantó csoport augusztusban rendezi meg az eszperantó úszó-bajnokságokat. Minden eszperantista jelentkezzék. Részletes feltételek megtudhatók hétfőn este 7 és 8 óra között az Eszperantó-csoport helyiségében (Széchenyi-u. 13.)

Báró Vay Lászlóné gyermeknyaraltatására adtak be a következő adományok érkeztek: Nagy Ferencné 15 kg tehéntúró, özv. Kárpáthy Józsefné 1 kg méz, Grószné 50 kg zöldbab, MANSz postás sport, a debreceni Nagy Vadásztársulat adományából folytán 50 kg körte.

KÖZGAZDASÁG

Debreceni termény- és takarmánypiaci árak

Búza 16—15.50—15, rozs 9.50—9—8.50, árpa 10—9.50—9, zab 10—9.50—9, tengeri 10—9.80—9.50 (hibás 8), lucerna 6.50—6.20—6—5.80—5.50, széna 6—5.50—5—4.80—4.50, lóhere 6—5.50, bükköny 4—3.80—3.50, alomszalma 2—1.60, rozsszalma 2, zsupszalma 1 kéve 12—14 fillér.

Piaci árak

Hízott liba kg 90—115, hízott ruca kg 80—95, sovány ruca párja 1.50—2.20, sovány liba párja 4.50—5.50, tyúk párja 2.40—3.20, csirke párja 60—1.80, tojás drb. 3 és fél—4, alma kg 8—24, körte kg 16—35, szilva kg 8—14, szőlő kg 18—50, őszi barack kg 50—70, zöldség cs. 3—08, karalábé cs. 3—05, zöldhagyma cs. 5—08, retek cs. 2—03, gomba cs. 4—08, tök drb 4—10, fejes káposzta drb 4—15, kelkáposzta drb 2—08, karfiol drb 8—16, ugorka 100 drb 50—80, paprika 100 drb 30—80, vereshagyma kg 10—14, krumpli kg 4—08, zöldbab kg 8—12, paradicsom kg 4—08, görögdinnye kg 6—08, sárgadinnye kg 8—12 fillér.

A debreceni sertésvásár

A debreceni országos sertésvásáron a felhajtás tegnap a kövér-piacon 404 darab volt. Elkelt 394 darab 50—64 filléres árakon kilogramonként. Kivételesen 68 fillért is fizettek. A sovány sertések piacán 1563 darab volt a felhajtás, az eladás pedig 283, ami nagy csökkenést mutat. Az irányzat rendkívül lanyha volt. Az árak a következők: sovány koca kilogramonként élősúlyban 55—65 fillér, süldő 65—80, választott malac 15—22 pengő páronkint. Érdekes, hogy az országos vásáron vidéki vevő ez alkalommal egyetlen egy sem jelentkezett.

APRÓ HIRDETÉSEK

Debreceni munkás
ad kenyeret, ha harisnya kötőtárú szükségletét Be... áruházában szerzi be

LEVELEZÉS

Margit-
Koda (pansio) megnyílt a ...ász-féle vendéglőben (Mar fürdő mellett.) Olcsó, kényelmes szobák, bőséges étkezés. Nyaralóknak, üdülőknek, sportolóknak kedvezmény. Közel a gyógyfürdők-hez, Stadionhoz, villamos megállónál. Telefon 10-24. 373

Erdélyi flekken
Bagolyvár vendéglőben, ... utca 14. 741

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

300 pengő
készpénz óvadékkal bármilyen állást keres szorgalmas ...lember. Cím a kiadóban. 129

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS NŐKNEK

Otthont
ellátást ad kis háztartása ...téséért idős úrinő, nyugdíjas vagy más foglalkozású ...ek. Dózsa-utca 6-a 98

Kitűnő
...nyítvánnyal mindenest ...lötódikére keresek. See... Arany János u 35. 133

Szakácsnő,
...ternátusi főzésben gyakorlott, vagy a tömeges főzéshez ért alkalmazást nyer... Nyíregyházán a Rother-... Diákotthonban. 3537

Reggeli
bejárónőt keresek. Csapó u. 22., orvos. 3329

Tűzőnő
cipőfelsőrészkészítésbe állandó munkára felvétetik. Jelentkezés hétfőn Rosenblüth, Haidúszoboszló 974

Perfekt
szobalányt keresek hosszú bizonyítvánnyal vidéki nagyobb városba Szent Anna u. 10. II. em. 977

Fiatal
bejáróleányt mindenesnek felveszek. Varga utca 10. 2-ik ajtó. 135

Megbízható
mindenes leány augusztus 15-re felvétetik. Guttmann, Sas utca 2. 960

Főzni tudó
mindenes jó bizonyítvánnyal jelentkezzen Kossuth 30 sz. 3444

Tanulóleány
jó családból való felvétetik Goldstein Karolin cégnél, — Miklós u. 5. 939

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Konyhás lakást
kap nyugdíjas magános házaspár felügyeletért. Széchenyi utca 94. Értekezhetni kizárólag délutánonként. 3494

Egy
ügyes kifutó felvétetik. Kerékpárral előnyben Olimpia Nyugati u 48

Pénzbeszedőt,
taggyűjtőt magas jutalékkal felvesz Háztulajdonosok Egye... sülete. Széchenyi utca 1 sz. 981

Önálló
munkálkodásra kisgazdaságba szorgalmas, megbízható embert felveszünk, lehetőleg idősebb családtaggal, ki szőlőhöz ért Homok u. 72 3524

Gyermektelen
házmester szeptember egyre felvétetik Értekezni d. u 1—2óra között. Bocskay tér 2. sz. 4082

Egy
jó házból való fiút fodrász tanulónak felveszek. Varga István fodrász, Cegléd u. 1. 106

Füszerszakmában
bevezetett helyi ügynököt felveszek. Adorján füszerüzlete Piac utca 56.

Gyakorlott
kenyér árusítónőt kaucióval azonnal felveszek Arany János 28

Jómegjelenésű
urak, hölgyek állandó nagy keresethez jutnak. Hadházi-utca 27. 995

Tanulót
4 középpel, lehetőleg állami alkalmazott fiát keresek Telefon: 20-51. 3556

Szeptember
elsőre keresek háromtagú családhoz jobb főző mindenest férfi cseléd mellé Jelentkezések írásban mennyi fizetést kér Szoboszlay Zoltánné, Ujfehértó 956

Kifutófiú
felvétetik Cipőüzem, Csapó 16., udvarban Ugyanott üzleti pult eladó. 948

Gyermektelen
házaspár házmesternek ajánl kozik. Ugyanott egy galambház és varrógép eladó. Cím a kiadóban. 117

Házmesterpár
rendszerető (keresettel bírjon) szobalányi teendőkért lakással, fizetéssel felvétetik villaba Barna u. 4. 920

BUTOROZOTT SZOBA

Különbejáratú
bútorozott szoba azonnal kiadó, teljes ellátással Ugyanott két pince is kiadó Rákóczi u. 5 Keresztépület. 736

Komlóssy-út
14. szám alatt egy szoba bútorozva vagy bútor nélkül szeptember 1-re kiadó 95

Intelligens
magános nőnél bútorozott szoba azonnal kiadó korrekt, középkorú úrnak. Csokonai-utca 12. Ajtó 2 3517

Bútorozott
utcai szoba előszoba, fürdőszoba használattal azonnal kiadó Értekezni keresztépületben, Arany János 19 941

Különbejáratú
szépen bútorozott szoba azonnal kiadó központban. Iskola u 8. 3522

Csinosan
bútorozott szoba augusztus 15-re kiadó Csapó 6 Az udvarban.

Különbejáratú
bútorozott szoba olcsón kiadó Arany János utca 48 3503

Utcai
bútorozott szoba magánosnőnél kiadó ellátással is Férfikvártélyos felvétetik. Veres-utca 25

Két
bútorozott szoba kiadó Péterfia u 55. 121

Kiadó
különbejáratú szép utcai bútorozott szoba. Batthyányi u. 5. 3539

Különbejáratú
utcai bútorozott szoba kiadó, Vendég u 44 967

Különbejáratú
bútorozott szoba 1 vagy 2 személy részére teljes ellátással, vagy anélkül kiadó, Csapó utca 34 124

Különbejáratú
csinosan bútorozott utcai szoba használattal egy, esetleg két úr részére azonnalra kiadó. Króh Vilmos. Dégenfeld tér 10. 966

Különbejáratú
csinosan bútorozott utcai parkettes szoba kiadó József kir herceg u 35. I Jobboldal. 997

KIADÓ LAKÁS

Kiadó
novemberre szép kétszobás utcai úrilakás fürdőszobával, mellékhelyiségekkel. Barna utca 4. 988

Egyszoba,
előszoba, konyha, speiz kiadó Jó víz van Gvár u. 6-b. Postakert. 127

Központban
kéttőszobás udvari lakás elő szobával szeptember elsejére kiadó Vár u 10 992

3 szoba,
konyha, előszoba, melléképületekkel, sertéstartással szeptember 1-re kiadó Lónyai-utca 29. szám. 116

Minden
kényelemmel ellátott 2 szobás lakások kiadók Központi fütés, lift. Szent Anna- és Varga utca sarok. 3530

Háromszobás
fürdőszobás komplett úrilakás olcsón kiadó Simonffy u 40 979

Kiadó
fürdőszobával ellátott három helyiségből álló földszintes lakás. Vörösmarty 8. 980

Kiadó
háromszobás, parkettes komfortos utcai lakás november 1-re Timár 52. 986

Udvari
kisebb szoba, konyhával pincével, padlással kiadó azonnalra fizető képes gyermektelennek 10 pengőért. Barna utca 4 989

Kétszobás
udvari lakás mellékhelyiségekkel (féregmentes) cesdes, virágos udvarban kiadó. Gáz főzővel ellátva. Szent Anna 34. Középiskolásokat teljes ellátásra elvállalunk 112

3 szobás
parkettes, komfortos utcai lakás Széchenyi utca 40 sz. házban november 1-re kiadó. 3542

Kiadó
utcai egyszoba, konyha mellékhelyiségekkel azonnal. — Korponai utca 5. 3551

Kettőszobás
mellékhelyiségekkel bíró lakás kiadó Rákóczi u 28. sz. 105

Kiadó lakás
szeptember 1-re. Varga utca 29. 3 szoba, előszoba, veranda és mellékhelyiségek. 115

4 szobás
utcai emeleti lakás olcsón kiadó. Hunyadi 17. 3330

Kiadó városi kislakás.
A tüzérlaktanyával szemben lévő Kassai úti kislakás telepen egyszoba konyhás lakás szabadkézből kiadó. Értekezni lehet a helyszínen Stieber József telepfelügyelőnél. 108

Azonnalra
avagy későbbre földszinti utcai négyszobás modern úrilakás, parkirozott udvarban kiadó. Arany János u. 20 940

Kétszoba,
előszoba, konyha, speiz azonnalra kiadó. Zápolya u. 4 Értekezni Domb u. 22. szám, Péküzlet. 901

4—2 szobás
komfortos lakások Hungária palotában kiadók. 964

Villalakás
5 szobás, új, komfortos nagy kerttel, díszparkkal Poroszlay út 22 novemberre kiadó. Értekezni Farkas ügyvédnél, Hungária palota. Telefon: 21-25 965

Most épülő
bérpalotában 2—1 teljesen modern kétszobás lakás novemberre kiadó. Saját műépítész. Werbőczy u. 4 968

3 ablakos
utcai szoba-konyhás pincelakás szeptember 1-re és kisebb szoba-konyhás pincelakás kiadó. Nemzetőr utca 3-a.

Piac 10.
háromszobás utcai, háromszobás udvari minden komforttal kiadó. 1000

Száraz.
tiszta egyszobás, konyhás udvari lakás szép udvarban kiadó. Miklós utca 51. 3489

Kétszobás
kisebb lakás parkírozott, pormentes, csendes udvarban olcsón kiadó. Lorántffy u. 13. 3488

Kiadó
egyszerű jó szoba, konyha, kamara fáskamarával, szép virágos udvarban, több lakó nincs. Szondy utca 14. 8

Modern
utcai 3 szobás, fürdőszobás lakás novemberre kiadó — Barna utca 11. 3521

Két
utcai szoba, előszoba, mellékhelyiségekből, esetleg 3 szoba, pincekonyhából álló tiszta szép lakás november elsejére kiadó. Kar utca 34 szám 103

Kiadó
november 1-re 2 szoba elő- s fürdőszobás balkonos I emeleti lakás. Péterfia 46. 3505

Parkettes
nagy szoba, konyha kiadó. Püspöki palota III kapu. III. emelet. 12-a., balra 829

Egy
utcai tiszta szoba konyha, kamara, mosókonyha, szép fás udvarban kiadó Apafi-utca 20. 106

Kiadó
téli-nyári kertes villa, három-, illetve négyszobás, fürdőszobás, teljes komforttal, házmesterlakással szeptember 1-ére Simonyi út 22. sz. Megtekinthető délután 5—7 óra között. 69

4 és 5 szobás
modern lakás az István-malom telepén kiadó Értekezhetni ugyanott az irodában. 858

Kapualatti
különbejáratú garzon szoba-konyha, speiz azonnal kiadó Zúgó u. 4 Reáliskolánál. 131

Háromszobás
fürdőszobás utcai lakás teljesen átfestve azonnal kiadó. Csokonai u. 44. 138

Két
2 szobás egyszerű lakás mellékhelyiségekkel kiadó. József kir. herceg u 50 87

Piac utca 81
Első emeleti utcai 4 szobás, előszobás, minden mellékhelyiséggel, teljes komforttal rendelkező lakás 1934 november 1-re kiadó 86

Kölcsey utca
6. egyszoba, konyha, mellékhelyiségekkel kiadó. Víz és villany bevezetve. 970

Déli fekvésű
kettő szobás lakás mellékhelyiségekkel esetleg garzonnak szeptemberre kiadó. — Széchenyi u 71. 972

Modern
utcai lakás november egyre kiadó. Kossuth 7. 3546

Kiadó
magános kettő szobás lakás, egész udvar Csanókert. Zrinyi u 9. szám 958

AJÁNLAT

Kenyér,
kalács-, tepsi-sütések 4 fillér kilónként, még olcsóbban is kívánatra, Péterfia utca 56. Sütőde 108

Paplant varrni
házhoz megyek. Hívásra megjelenek Szilágyiné, József királyi herceg utca 13. 3528

Csipkék,
divatgombok, összes rövidárúk legolcsóbban óriási választékban Csipkeszaküzlet, Püspöki palota. 302

Sírkő eladó
a Debreceni Műkőgyárban. Fürdő u. 2. Margit-fürdő mellett. Telefon 10-93. Rendkívüli árleszállítás 280

Tokaihegyaljai
kiváló faiborok 54 fillértől állandóan kapható Wesselényi u. 105. Ugyanott egyszobás, konyhás lakás kiadó 123

Poloskairtást
cyángázzal és lakások vizsgálását felelősséggel vállalom Poloska- és patkányszer kapható Kossuth utca 47 szám. Nánássy. 971

MAGYAR KONYHA!
Ha ízletesen, változatosan, jól és olcsón akar étkezni, keresse fel
ÉTKEZDÉMET
Kihordásra úgy, mint bentétkezésre elsőrendű négy fogásos ebédek
DIÉTÁSOKNAK
külön ellátás Pedáns kiszolgálás.
PAUCHLY BÉLÁNÉ
Batthyányi utca 9. szám.
3397

Ne küldje
Budapestre elszakadt, molyette ruháját, mert azt művészien beszövi helyben Péterfia u 24 Budapesti Műszövőde. 744

Mérlegek,
súlyok, takaréktűzhelyek olcsón beszerezhetők Kigyó u. 57. Javításokat felelősséggel. 309

Téglа és cserép
legjobb minőségben kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából. Fürdő u 2 Telefon: 26-10. 544

Sajátterméső
újlétai fajboraim árait leszállítottam 5 literről 40 fillértől árusítom. Barna u 10. 948

Gyermekkocsit
csak a debreceni Vasbutorgyár elismert, legjobb és legszebb gyártmányát vegyük. Beszerezhető közvetlen a gyártelepen és a városi mintalerakatban, Piac utca 70. 4338

Uj lószerszámokat
és javításokat legolcsóbban vállalok, kívánatra házaknál is. Kis szíjgyártó, Kölcsey 22 110

Tűzifa,
száraz, cser-, tölgy-, akác-, nyár hasábból aprítva 100 kg-ot már haza szállítva, míg a készlet tart, 3,20-ért számít Halász Bertalan tűzifa- és szénkereskedése, a Margitfürdő mellett. Telefon: 10-24. 4295

Villany és rádió
laboratóriumomat Csanó u 103. alól Barna u 16. alá helyeztem Borbély Béla 672

Ékszerjavítás
30 fillértől, valódi és hamis ékszer készítése, Precíz órajavítások olcsón. Aranyért, zálogjegyért legtöbbet fizetek. Blau, Piac utca 66. 851

Villany-
rádiószerelést, javítást, átépítést legjutányosabban készít Tóth István, Hatvan u. 17. 481

Egy fél kg cmenthali	**—.98**
Egy fél kg. cacaó	**—.98**
3 doboz szardinia	**—.98**
1 csomag vaj	**—.24**

az Alpesi sajt- és vajcsarnokban, Piac 16. sz. Alföldi palota. 595

Gázé a jövő!
Gáz a legolcsóbb és legtisztább tüzelő anyag. Készüljön 5 éves törlesztésre, 60 százalékos jóváírással. Költségvetés díjtalan. Fordulion bizalommal Nagy Béla szerelési vállalatához, Szent Anna u. 27. szám. 3447

Boraxos
tejjel, száraz boraxos savóval túlzsíros arcát ismét üdévé varázsolhatja, ha egyidejűleg megfelelő szappant és felszívódó arckrémet használ. Földes vegyész, Vígmozinál. 978

100 pengővel
honorálom, ha megfelelő álláshoz juttat, gépész, soffőr. Központi fűtéshez, villanyvilágítást értem. Cím a kiadóban 999

TELJES ELLÁTÁS

Bécsi
izraelita házban penzió szobával jutányosan kapható. Házamban fiatalság angolul gyakorolhat. Julie Kramer, Wien, II. Krumbaumgasse 2. 962

Kőzéniskolai
tanulót ellátásra jutányosan elfogad úri család Arany János u 48. 3504

PÉNZ

Nagymamáját
kérdezze meg hogy Ő is már Benvátsnál vásárolta a kötő hímző és horgoló pamutokat

Magas
haszonrészesedésre 250 pengő kölcsönt keresek ügyfelemnek. Rákóczi 19. Iroda 3513

1000—1500
pengőt keresek több évre lekötött lakbér ellenében. — Ajánlatot a kiadóba „Nyugodt lakás" jeligére. 784

OKTATÁS

Zongoraórákat ad
igen mérsékelt áron tanárné Akadémiai rendszer szerint tanít, kívánatra zeneiskolában vizsgáztat. Külön, olcsó magyar-nóta tanfolyam Kossuth u. 39. I. emelet C 13-17

Naményi
Gyorsíró- és Gépíróiskolában nyári tanfolyam kezdődik, kedvezményes tandíjjal. Állandó beiratkozás. Miklós u. 8 3021

Bessenyei
Erzsébet oklevelés zongoratanár jutányosan tanít kezdőket, haladókat. Kölcsey u. 9. 3535

Könyvvitelszakos
keresk isk tanárjelölt tanítványt vállalna és kereskedelmi könyveket rendbe hozna Hatvan 21. Farkas

Olcsó
magyar nótatanfolyamot tart a nyári hónapokban kíséretszerkesztéssel, eredményes módszerrel zenetanárnő. Havi 10 P tandij. Jelentkezések d u 2—4-ig Kossuth-u. 39., I. em., II. lépcső. A

KERESLET

Poni lovat
erőss lábú, hibátlant keresek megvételre. Címet a Debreczeni Ujság kiadóhivatalába kérek. 730

4 darab
fajtiszta magyar begyes galambot darabonként 1 pengőért veszek István út 35. 113

Mérleget
használtat, jó állapotban levőt 200 kg-ig keresek megvételre Kozma, Pozsonyi út 28-b 969

Vennék
város belterületén kisebb családi házat, lehetőleg adómentest, másfélezer pengő azonnali befizetéssel, fennmaradó összeget havi lakbér törlesztéssel. „Lakbér" jeligére címet a kiadóhivatalba kérek. 948

Szováti cserepet
kétezret használtat vagy újat keresek megvételre. Vár utca 10. 993

BIRTOKBÉRLET

Kiadó
7 hold fekete föld Ondódon. Értekezni csak reggeli órákban Bellegelő 268 3507

27 és 9 hold
város alatt eladó Friedmann ügyvéd. Werbőczy 12 915

Ebesen
62 hold fekete föld sok épülettel kiadó. Bárczy u 3-b 3534

30 holdas
tanyás homokbirtok közvetlen a város alatt haszonbérbe kiadó Dr. Kun Miklós. Iparkamara palota Telefon 23-35. 959

Bérelnék
150—200 hold földet, lehetőleg bérlőlakással. Cím a kiadóban. 955

ÜZLET—MŰHELY RAKTÁR

Udvari
két nagy helyiség műhelynek vagy lakásnak kiadó. Széchenyi utca 29.

Üzlethelyiségek,
raktárak és betonozott pincehelyiségek nagyobb kereskedelmi vagy iparvállalat céljára, esetleg kisebb részekre is megosztva kiadók. Ferenc József út 41. Házgondnok 921

Bécsány-csárda
berendezéssel együtt átadó. Mikepércsi út 5 114

Üzlethelyiség
november 1-re kiadó. Kossuth 7 3546

Egy
hentesüzlet azonnal kiadó. Kinizsi u 55 szám. Ugyanott egy 2 ló után való szekér eladó 3538

Kovács-féle
57 év óta fennálló fűszerüzlet azonnal kiadó Jókai utca 52. 120

Modern
irodahelyiséget városzobával ügyvédnek, mérnöknek, ingatlanforgalmi, kereskedelmi irodának stb. rezsicsökkentés céljából albérletbe adnék kitűnő helyen, lépcsőházi feljárattal. Cím a kiadóban. 3548

Kerékpárkölcsönző
jóforgalmú, elköltözés miatt átadó, vagy bérbeadó. Salétrom utca 12 976

Raktárnak,
műhelynek, irodának alkalmas helyiség a város központjában, Kossuth utca 3., földszint, azonnal kiadó. Értekezhetni József kir. herceg utca 2 és József kir. herceg utca 16. a Debreczeni Ujság kiadóhivatalában 1028

Balmazujváros
főútvonalán, jóforgalmú fűszerüzlet trafik-ital joggal, felszerelve, azonnal eladó. — Cím a kiadóban. 3543

Irodahelyiséget
városzobával ügyvédnek, — mérnöknek, ingatlanforgalmi kereskedelmi irodának stb. rezsicsökkentés céljából albérletbe adnék kitűnő helyen Cím a kiadóban 987

Áthelyeztem
asztalos műhelyemet Kórház u 5. szám alá. Pongrácz Árpád. 3555

Nagyobb
és kisebb üzlethelyiség kiadó novemberre kitűnő helyen, Piac 75. alatt. 986

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Nagyerdőn
vagy közvetlen közelében szoba-konyhás lakást keresek 4—6 hétre azonnalra. — Cím a kiadóban 946

Kétszoba,
előszobás olcsóbb lakást keresek szeptember 1-re a belvárosban. Ajánlatot „Pontos fizető" jeligére a kiadóba kérek.

Keresek
szeptember 1-re egyszoba, konyha, előszoba, spájzos lakást, sertés- és baromfi tartással dohánygyár közelében Böszörményi út 79. Ugyanott 2 drb kis szoptatott koca eladó

Keresek
tiszta, világos, kisebb szobát bútor nélkül, belváros közelében. Nagy Mária, Arnold-utca 17. Nyilastelep 130

HANGSZER

Zongora
rövid, fekete Marschall (Bösendorfer-sckulc) gyártmány, eladó. Bocskay tér 3. szám, városi bérház, I em 3 3502

Zongora,
modern, fekete, kereszthúros, jó márka, olcsó áron eladó Jókai u 18 5. ajtó 952

RÁDIÓ

Rádió
2+1, egybeépített hangszóróval, 200-tól 2000 méterig, olcsón eladó. Megtekinthető vasárnap délelőtt 10-ig és hétfőn egész nap. Széchenyi u. 35., keresztépület. 90

Rádió
hálózati háromlámpás, hangszóróval, nagyhorderejű, 40 pengőért eladó. Csanó 86. sz. Műszerész, telefon 17-99. 122

BUTOROK

Butorok
complett hálószoba berendezés, konyha, háztartási cikkek, edények elköltözés miatt igen olcsón eladók. — Megtekinthető Simonffy u. 7 III. e. 2. ajtó, lehetőleg délután 2—4 óráig 529

Konyhaberendezés
úi fajta, szobabútorok eladók Deák Ferenc utca 10 Asztalosnál.

Különféle
bútorok, csillárok eladók. — Ugyanott teavaj kapható Péterfia utca 31. 938

Iróasztal
fotellel és egy hármas üveges szekrény teljesen jókarban eladó. Piac utca 43 I. lépcső III 1 3512

Eladó
fehér ruhaszekrény, zománcozott mosdó, képek, kávés abrosz. Maróthy György u. 38. 950

Megvételre
kerestetik modern, kombinált ebédlő, úri szoba berendezés. D. Mikepércsi úti vám ház. 3516

Háromajtós
tükrös előszoba szekrény és egy teljes barak diófa ebédlő eladó. Széchenyi utca 100 3515

Modern
ebédlő szekrényt és vitrint jutányos árban vennék. — Cserny István, Hajdúszoboszló. 3532

Szalongarnitúra
selyemhuzattal, vitrinnel, elő szobaberendezés eladó. Érdeklődni Hungária házmesternél. 963

Téli háló
komplett, modern mahagóni, alig használt eladó Barna u. 14. 961

Ebédlőszékek,
asztalok, előszobaszekrények, konyhabútorok, íróasztalok, könyvszekrények előszobafalak, facsillárok, ülő garnitúrák, hencserek, recamiék, hálószoba bútorok, mindenféle eredeti antik és minden igényt kielégítő magános bútorok, festmények és antik órák, dísztárgyak igen olcsón eladók az Ingóságközvetítőben 3554

Különféle
bútorok, csillárok eladók. — Ugyanott teavaj kapható Péterfia utca 31 938

Márkás
úriszoba, műremek, elutazás miatt eladó. Megtekinthető d u. 6—7 között Piac u 43. Házfelügyelőnél 984

Alig használt
konyhaberendezés, gardrobszekrény, vas- és famosdó, állófogas, sezlon eladó. Rothermere u 6. 991

Hálók,
ebédlőkerdenc, hencser, dívány, ágy, siffon, asztal, szék, hockerli, íróasztal, állófogas olcsón eladó. Hatvan 21.

AUTÓ—MOTOR KERÉKPÁR

Csepel
motorkerékpár keveset használt, jó állapotban levő, eladó. Cím a kiadóban 101

Autóját,
traktorját, motorkerékpárját javíttassa Postariknál, Nyíl utca 15. 2609

Motajkó
benzin, speciális autó- és motorkerékpár olajok, alkatrészek és felszerelési cikkek, gépolajok, padlóolaj, petróleum legjutányosabban beszerezhetők Emerich László szaküzletében Debrecen, Hal köz. Az angol Dunlop pneumatik lerakata. Telefon 16-09 3423

Háromtonnás
teherautó minden elfogadható árért eladó Széchenyi u. 22. szám. 932

GAZDASÁGI ESZKÖZÖK

Boroshordót,
taposókádat, szőlőprést, darálót veszek Nap utca 4. Telefon 12-83. 3518

Boroshordó
úi és használt, minden nagyságban és mennyiségben legolcsóbban beszerezhető Nap u. 4. Telefon 12-83 3519

Eladó
láncos eke, ekekapa, három hám, ekhó, járomkörrúddal vályúk. Tóth András, Csapó u. 9 szám 118

ELADÓ ÁLLATOK

Fajtiszta
komondor eladó, vagy gabonáért, malacért elcserélhető. Cím: Görbe-utca 1. szám. L.

Fajgalambok
túlszaporodás és helyszűke miatt mélyen leszállított árban eladók Apaffy utca 20. 144

Fajgalambok:
magyar begyes, brünni begyes galambok eladók Werbőczy utca 10. Keresztépület.

Egy
valódi yorkshirei koca 5 fiával eladó. Homok u 122 sz. 3552

Méhcsaládok
kizén Bocoradi kaptárban eladók Értekezni Péterfia 31. 931

ELADÓ HÁZ

Nyomtató u.
szám alatti ház kedvező bankkölcsönnel eladó. Felvilágosítást ad dr. Kovács Jenő és dr. Papp Endre ügyvédek irodája, Batthyányi 14. 3433

Házasbelsőség
Szabó Kálmán utca 20-a sz alatt 3 szoba, konyha, kamara műhely és mellékhelyiségekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet Tiszántúli Hitelintézet Kossuth u. 8 2921

Eladó
Kölcsey u 11 sz ház igen jutányosan U. o. szalma, széna eladó. 3527

Eladásra kerül
Vörösmarty utca 14., Malvin utca 6., Bihari utca 5 és Szent Anna utca 58. számú ingatlan. Feltételek megtudhatók Takarékpénztárnál. — Piac utca 81. 3514

Jókai u 23
számú ház eladó. Dr Fehér Mor ügyvéd. Püspöki palota. 3541

Csillag u. 101
számú ház e hó 23-án járásbíróságnál eladatik. Értekezhetni Fehér ügyvédnél. Püspöki palota. 3540

Ritka alkalom!
Burgondia utca 19. számú gyönyörű magánház, 4 szobás, komfortos úrilakással eladó. Bővebbet Liener műtermében, Csapó u 1 982

Szép
3 szobás családiház nagy kerttel az Andrássy úton feltűnő olcsón eladó. Cím a műteremben, Csapó u. 1. sz. 983

Eladó
Dévay utca 17-b ház, esetleg kiadó. Értekezni ugyanott, hétfőn délután 3553

Eladó
5 szobás családi ház. Posta u. 5. Arany János u. folytatása. 128

ELADÓ FÖLD

Boldogkertben
Csóka utca 12. számú telekből megosztás folytán 1 házasbelsőség és 2 házhely jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u 8. 3412

Hajdúszoboszlói
gyógyfürdő közvetlen közelében szőlővel, gyümölcsfákkal betelepített 930 négyszög öles szőlőskert kis pajtával, felszereléssel eladó Érdeklődni Hajduszoboszlón Borbély Sámuel bankpénztárosnál vagy a Debreczeni Ujság —Hajdúföld fiókkiadóhivatalában, József kir. herceg u 2. 721

Eladó földek!
Ondódon 35, 12, 10, 3 Szepesen 3, 2, 1, 10 Homokon 15, 20, 35, 20 40, 60 holdasok nagyon olcsón és kedvező fizetési feltételekkel. Értekezni: Samu János OFB engedélyvesnél, Hunyadi u. 24. 3557

KÜLÖNFÉLE

Csőszerelőt
önállósításhoz segítenek — Irásbeli eddigi működést jelző ajánlatot „Gázszerelő" jelige alatt a kiadóba kérek. 100

Hajdúböszörmény
határában levő 12. számú vadászterületre tagnak óhajtók felvétetnek Jelentkezni Hajdúböszörmény, Sörés Imre. Hízlaló. 3533

Eltörött
dísztárgyak, nippek, vázák javítása szakszerűen olcsón Bárány rádióházban, Szent Anna u. 1. Kiégett villanyégőket vásárlásnál beszámítok 24—30 fillérbe Rádiók, villanycikkek, csillárok bámulatos olcsón. 944

ELADÓ INGÓSÁG

Fürdőkád.
fürdőkályha alig használt eladó. Szent Anna u 8 994

Egy
fekete csikóbunda kifogástalan állapotban eladó Megtekinthető Katz szőrmeüzletben — Simonyi út 7 alatt egy antik perzsaszőnyeg használt állapotban. Megtekinthető 2—3 között.

Eladó
hízlalda, vagy tengeri rakásra, rozáshoz, hízlaláshoz [illegible] társat keresek, góré, hízó van. Tóth hentes, Csapó 9.

Eladó
daráló malom felszerelve, esetleg épületekkel és udvarral. Nagy Elemér, Földes

Eladó
fehér ruhaszekrény, mosdó képek, 12 személyes sz[illegible] abrosz. Maróthy György

Eladó
alig használt nagy diák-ruha kabátok, szekrények és cs[illegible] lár. Hunyadi utca 24. Az u[illegible] varban.

Boroshordó
jókarban lévő, circa 30 hek[illegible] liter 300-tól 400 literig el[illegible] Boldogfalva u. 13

Férfiruhák,
kabátok, cipők teljesen [illegible] arban, alacsony férfi rés[illegible] e, továbbá gázkályha fü[illegible] e-kád eladó. Simonyi út [illegible] zám Megtekinthető délu[illegible] —6 óra között

Méhkaptár
használt, országos négy[illegible] ros, egy négyes és [illegible] egyes eladó. Magosa Gyö[illegible] tér 18-c Kórházzal szem[illegible]

Használt
jégszekrény nagyon ol[illegible] eladó Werbőczy u 2. III.

Eladó
7 darab használt borosl[illegible] 50 hl Dömök, MÁV Üzlet[illegible] zetőség

Garderobe
szekrény, előszobafal, [illegible] lek, vaskályhák, zsíros[illegible] nök eladók Hunyadi u.

Eladó
két antik szekrény, egy [illegible] József királyi herceg utca [illegible] szám.

Borkimérő
pultok, söraparátusok [illegible] den elfogadható árért el[illegible] Széchenyi utca 22.

Inas lószerszám
szénaprés, szecskavágó, [illegible] szerszámok eladók, Miklós [illegible] 51 szám

Gázresó,
Meidinger kályha, csillár, bútorok eladók. Piac 61. [illegible] resztépület.

Boroshordók
prima szlavóniai tölgyből darab 40 Hl., 3 darab 20 [illegible] 8 darab 5 Hl. eladó. Rá[illegible] u. 16. szám

Lószerszám,
parádés kocsis szűr, k[illegible] kalap, lópokróc teljes[illegible] karban, alig használt, [illegible] Szent Anna u 52.

Füszerberendezés,
rádió, vaságy, gyermek[illegible] nagy szekrény, kerti s[illegible] rezháló antik bútorok el[illegible] Dégenfeld tér 8.

Egy
jókarban lévő női kar[illegible] jós varrógép olcsón [illegible] Oláh Károly u 43. sz

Gimnáziumi
első osztályú összes tan[illegible] tíz pengőért eladó Sim[illegible] utca 47. szám.

Eladó
Singer használt gyors- [illegible] szabó centrálbobin- [illegible] varrógépek. Diószegi u[illegible]

Irógép
kitűnő karban és ker[illegible] varrógép eladó. Piac 58 [illegible] felügyelő

A Magyar Nemzeti K[illegible] és Lapkiadóvállalat ki[illegible]